

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/79.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Így látják a második forduló előtt

A parlamenti helyek 40 százaléka a cél

KULIN FERENC, az MDF alelnöke pártjának esélyeiről, a parlamenti választások második fordulójának várható eredményeiről a következőket mondta:

– Arra számítunk, hogy nagyobb arányú győzelmet tudunk aratni, mint az első fordulóban. Úgy gondoljuk, hogy erősségünk főként az egyéni választókerületben, egyéni jelöltjeinkben van. Hiszen az MDF képviselőjelöltjei régóta ismertek egy-egy városban, vagy faluban, ahol is nemcsak önmagukat, hanem az MDF programját is megismertették. Abban bízunk, hogy egy olyan választási szövetség alakulhat ki, amely az általunk képviselt jobbközép programhoz közel álló pártok szavazóit is mellénk állítja. Mint ismeretes, a napokban az MDF, a Független Kisgazdapárt, és a Kereszténydemokrata Néppárt egyezséget kötöttek a második fordulóra. A parlamenti helyek 40 százalékát szeretnénk elérni.

– Az MDF mely pártokkal tudna koalíciót alkotni, pontosabban melyeket érez magához a legközelebb?

– Felelőtlenség lenne a második forduló eredményeinek ismerete nélkül koalícióról beszélni. Szerencsésebb, ha a választási szövetségre irányuló elképzeléseinkről szólnak. A már említett pártokkal kötött egyezségen túl emlékeztetni szeretnék arra, hogy vidéki szervezeteink a Fidesz vidéki csoportjaival több helyütt jó kapcsolatban vannak és így várható, hogy MDF és a Fidesz között esetleg az adott helyen megegyezés születik egymás jelöltjeinek kölcsönös támogatására.

Helyzetünk megerősödését várjuk

Mit vár a most vasárnap tartandó második fordulótól a Független Kisgazdapárt? – kérdeztük PREPELICZAY ISTVÁNT, a párt főtitkárát.

– Több mint 70 jelöltünk maradt állva a második fordulóra. Ellentétben mondjuk az MDF jelöltjeivel, a mi embereink nem annyira közismert személyek, de HITELES emberek az adott választókerületben. Bízunk abban, hogy jelöltjeinknek akár a fele is bekerülhet a Parlamentbe. Helyzetünk megerősödését várjuk a második fordulótól. Fontos szerepe lesz annak, hogy a helyi szervezetek miként tudnak megegyezni a többi párttal és a kölcsönös előnyök alapján miként lépnek vissza egymás javára. Pártunk vezetősége erre nézve nem adott semmiféle utasítást a helyi csoportoknak, szervezeteknek. E szinteken ugyanis mind a Magyar Demokrata Fórum, mind a Szabad Demokraták Szövetségének szervezetei többé-kevésbé eltérő

rő álláspontokat képviselnek, s így a kisgazdák valójában csak helyben tudnak dönteni arról, hogy kit támogassanak. A Független Kisgazdapárt politikai bizottsága megállapodott abban, hogy valamennyi eddig megkötött megállapodás ÉRVÉNYES, s a továbbiakban a megyék, illetve a helyi szervezetek dönthetik el, hogy kit támogatnak a második fordulóban.

– Kikkel, pontosabban mely pártokkal tudnák elképzelni, hogy kormányt alakítsanak?

– Mi egyik párthoz sem kívánunk határozottan csatlakozni, mert ez előre vetítené egy majdani koalíció lehetőségét, s ezt még nem látjuk tisztán. Pártunk a magántulajdon elsődlegességét hirdeti, ezt azonban sokan annyira leegyszerűsítették, hogy kizárólag földprogramunkat, s annak is csak egy részét ismerik. Mindenféle koalíció alapja csak az lehet, ha a leendő partnereink elfogadják programunkat, amely önmagában nem csupán a földkérdésre vonatkozik.

A centrumkoalíciót vállalnák

A Kereszténydemokrata Néppárt elnökétől KERESZTES SÁNDORTól azt kérdeztük, hogy milyen reményekkel néz pártja a második forduló elé, hány mandátumra számítanak?

– A hat és fél százalékos eredménnyel meg vagyunk elégedve. A ma még versenyben lévő jelöltjeink közül szerintem mintegy ötnek van esélye arra, hogy bekerüljön a Parlamentbe. Elképzelhető az is, hogy a szavazók nagyobb számban vesznek részt a választáson, s akkor ez még nőhet. Egyébként azt hittük, hogy a negyvenévi egypártrendszerű választás után többen mennek el szavazni.

– Mely pártokkal tudnának koalíciót alkotni?

– Mi kifejezetten keresztény világnézetű párt vagyunk, s ez határozza meg a többi párthoz való viszonyunkat. Ami a koalíciót illeti, korai még erről beszélni. Ugyanakkor elhangzott már többször is az MDF és a Kisgazdapárt részéről, hogy velünk koalíciót tudnának alkotni, természetesen mindezt csak a választások után dől el. Mi nem törekszünk mindenáron a kormányzatban való részvételre, de amennyiben a nemzet iránti felelősséget ezt kívánja és létrejön egy CENTRUMKOALÍCIÓ, akkor abban szívesen vállalunk feladatot. Ha viszont ellenzékbe kerülünk, akkor hagyományainkhoz híven konstruktív szerepet kívánunk játszani. Felmérve az ország helyzetét, mi azt a küzdelmet segítjük, amely a válságból kivezetést szolgálja és nem törekszünk a kormány megdöntésére. (MTI-Press)

Krassó létráról osztja a rántott levest

(„Keserédes” interjú a pártvezérrel a 4. oldalon)

Hangok az éterből, Erdélyről

(A SZER kommentátora szemével a 3. oldalon)

Búcsú a Hargitától...

Kapfinger András képriportja a 3. oldalon

A MÚOSZ a sajtóbotrányról

A Magyar Újságírók Szövetségének elnöksége az utóbbi napokban történt sorozatos sajtóbotrányokkal kapcsolatban állást foglalt. Ebben egyebek között hangsúlyozza, hogy az elnökséget aggasztja a megyei lapok egy részének tisztázatlan körülmények között bekövetkezett, úgynevezett „átalakulása”. A történetek arra utalnak, hogy az állampárt utóda nem tett eleget a vagyonelezési kötelezettségeknek. Az MSZP mindeddig nem tudta elosztani azokat az aggályokat, hogy az üzletben valamilyen módon anyagilag is érdekelt.

A MÚOSZ ugyanakkor érzékeli, hogy az újságíró-társadalom körében növekszik a bizonytalanság. Megérti, ha a kollektívák – az esetlegesen rájuk váró, a sajtószabadságot sértő egy-, vagy többpárti irányítás helyett – jobbnak látják a maguk kezébe venni sorsukat. Az üzleti tranzakciók jogszerűségéről azonban a MÚOSZ nincs teljesen meggyőződve. Kötelességének érzi felhívni az érdekeltek figyelmét arra, hogy ennek hátrányos jogkövetkezményei is lehetnek. Ezenkívül a MÚOSZ ismét leszögezi, hogy ellenez mindenfajta ideológiai és gazdasági monopóliumot a tömegközvetítésben. „Az állásfoglalás hangsúlyozza, hogy a Magyar Újságírók Országos Szövetsége elengedhetetlennek tartja, hogy minden újságíró és kiadó alkalmazott maradéktalanul megkapja az összes munkavállalói jogot. E jogok kivívásáért közös fellépést ajánl a Sajtószakszervezetnek és a Lapkiadók Egyesületének.

A MÚOSZ elnöksége

A dunántúli és a háttérben folyó cirkusz

Ma reggel hiába keresték az olvasók a hírlapárusoknál. Nem volt. De nem azért, mert elfogyott, hanem egyszerűen mert meg sem jelent. A televízióból már én is értesültem tegnap arról, hogy legújabb „nemzeti” botrányunk, a Springer-ügy kellős közepén a megyei napilapok állnak. A hírek jelenlegi állása szerint az MSZP egyik utolsó vagyonelezési kísérlete; a megyei napilapok külföldi kezre való átjuttatása, tekintélyes summáért. A legilletékesebb, az MSZP a háttérben áll, s fogadatlant (vagy talán nagyon is fogadott) prókátort szerint ártatlan, nem tud semmiről.

Én viszont tudni akartam, hogy miért nem lehetett ma kapni Dunántúli Naplót, pontosabban Új Dunántúlit, s egyáltalán, meddig nem lehet. Mert ugye létezik a politika, létezik gazdasági érdek, de mindezek mellett létezik az olvasó is, aki tudni akarja, mi történik a nagyvilágban és körülötte. S bár meglehet, egyre ingerültebbé teszi mindaz, ami mostanában folyik itt nálunk, azért a hírekhez ragaszkodik. Újságot akar, s nem érdeklő a háttérben folyó cirkusz, s igaza van.

Reggel kilenc órakor Bodó László, a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat igazgatójának a szobájában ülve még nem sokat tudtam. Szerinte a Szikra Nyomda hibájából nem jelent meg ma a lap, amelynek hosszú előzménye van. A nyomda és a lapkiadó vállalat között meglehetősen elmérgesedett a kapcsolat. Olyannyira, hogy a Szikra Nyomda csak a választásokra tekintettel vállalta április 15-ig a Dunántúli Napló nyomtatását. Időközben a lapkiadó a folyamatos megjelentetés érde-

kében norvég nyomdagépeket szerzett be, melyek április 15-e után teljes üzemmel működnek.

11 órától próbáltam ötpercenként hívni a Szikra Nyomdat, hogy megtudjam, mi az a 6 álláspontjuk. 12 órakor már tájékoztatott a titkárnő, az értekezlet (melyen az igazgató és a Springer megbízásából Lombosi Jenő, az Új Dunántúli Napló főszerkesztője vett részt) véget ért. Végre 1 órakor elértem az igazgatót, Farkas Gábert is, akitől megtudtam, holnapról lesz lap. Megállapodást írtak alá arról, hogy 1990. december 31-ig mindenképpen a Szikra Nyomda állítja elő a Dunántúlit, a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalattal való megállapodásban rögzített feltételek mellett. A lapkiadó által lízingbe vásárolt gépeket pedig esetlegesen átveszik. Ez további tárgyalások kérdése. Ezen felül egy olyan elvi megállapodás is született a Springerrel, amely szerint, a külföldi cég a kapacitásbővítéseket is a Szikra Nyomdában végzi.

Ezek ismeretében boldog lehet az olvasó, holnapról ismét megjelenik az újság. S esetleg megtudhatja belőle, ha még nem kötött megállapodást a Springer a lapgazdával, vagyis az MSZP-vel, miért ugrott bele, oly sok újságíró a bizonytalan helyzetbe, s mondott fel sorban a lapkiadó vállalatnak? Mikor kerül sor a tényleges megállapodásra? Ki fizet és kinek és mennyit? S egyáltalán mikor lesz egy botrányoktól mentes hetünk? Vagy ezután már csak így lesz? Ha már nincs mit ennünk, csámcsogjunk a botrányokon?

Cseke Hajnalka

Lazarénus gyógyszersegély

Több mint 60 millió forint értékű gyógyszersegély érkezett Budapestre, a Bajcsy-Zsilinszky Kórházba. A küldemény a nyugatnémet Szent Lazarénus Lovagrend szeretetszolgálatának ajándéka.

Mint azt Soboltynsky Róbert, a Kereszténydemokrata Néppárt sajtófőnöke elmondta, a segélyszállítmányról még az év elején állapodtak meg a Szent Lazarénus Lovagrend akkor Magyarországon tartózkodó küldöttségével. Mivel az adományhoz a betegek ingyen juthatnak hozzá, a szétosztás ellenőrzésére Paskai László bíboros, prímás, esztergomi érsek megbízottja felügyel majd. A segélyért a Kereszténydemokrata Néppárt nevében Keresztes Sándor elnök mondott köszönetet, s reményét fejezte ki, hogy a fejlett nyugat-európai országok további adományokkal segítsék a demokratizálódó magyar államot.

A Magyarországra érkezett szállítmányhoz hasonló segélyküldemény indult tovább Romániába: Kolozsvárra, Nagyenyedre és Bukarestbe, ugyancsak a Szent Lazarénus Lovagrend ajándékeként a KDNP szervezésében.

Hangok az éterből, Erdélyről

Akár kiváltságok is adományozhatók...

A Szabad Európa Rádiót és annak összes munkatársát számtalanszor elátkozták Kelet-Európa-szerte. Természetesen nem a hallgatók tízmilliói, hanem az ellentmondást, kritikát nem szívelő, túró kommunista hatalom propagandagépezetének jól fizetett szakemberei. A legtöbb hivatalos és nem-hivatalos átkot, sőt állítólag merényleteket is az említett müncheni rádió román szerkesztőségének tagjai kellett elviseljenek, annak ellenére, hogy a román kormány, Ceausescu személyes utasítására, még 1974-ben megszüntette az adás zavarását. (Amit aztán ügyesen kihasználta álfüggetlenségi politikájának népszerűsítésében és a legnagyobb kereskedelmi kedvezmény elnyerésében folytatott tárgyalásokon...) Az igazsághoz tartozik, hogy a román adás munkatársai nem fukarkodtak a jelzőkkel a román kommunista rendszert, személyesen a Ceausescu-klánt bíráló műsoraikban. És ezek a jelzők nagyon sértették az elnök-géniusz és környezetét talpnyalóinak fülét. A rendkívül vehemens támadások, leleplező anyagok az ötvenes évek magyar adásának hangvételére emlékeztettek, kipellengérezve számtalan esetben Ceausescuék bizánci jellegű ortodox kommunizmusát, a klán tagjainak és a vezető elit visszaéléseit, figyelmeztetve arra is őket, hogy belátható időn belül számot kell adjanak viselt dolgaikról.

Meglehetősen sokat foglalkoztak a rádió munkatársai a romániai nemzetiségi helyzettel, a román és magyar nemzetiségű ellenzékiek üldözésével, nemkülönben a magyarországi reformfolyamat kibontakozásával a

nyolcvanas évek elejétől. Münchenből igyekeztek objektíven tájékoztatni a román közvéleményt, ennek ellenére túlzás lenne magyarbarátsággal vádolni a román adás munkatársait, még akkor sem, ha a hivatalos román, értsd: Ceausescu-propaganda számtalanszor magyar- és zsidóbérenceknek nyilvánította őket. Tény, hogy a rendkívül zárt és részrehajló, a személyi kultuszt istenítő román tájékoztatás miatt a román rádióhallgatók, beleértve az erdélyi magyarok többségét is, rendszeresen és folyamatosan hallgatták a román adást.

Allítólag 10–12 millió ember követte figyelemmel a műsoraikat... Ezért a SZER olyan fontos tömegtájékoztatási és propagandaeszközzé vált az elmúlt évek során, ami nem hagyható figyelmen kívül a romániai lakosság tájékoztatói lehetőségeinek és befolyásolásának vizsgálatában. A SZER magyar adása távolról sem volt ilyen hallgatott Romániában vagy Erdélyben.

Egyrészt a budapesti rádió és tv anyagai is kezdtek egyre „érdekesebbé” válni, másrészt valószínűleg technikai elszámítások miatt, Bukarestben jobban lehetett fogni a magyar adást, mint Kolozsváron vagy Szatmárnémetiben, ahol még erős (magyar vagy csehszlovák) zavarás is beszűrődött. Ezért rendkívül fontos odafigyelni a SZER román osztálya által sugárzott műsorokra, főleg azokra, amelyek Erdéllyel és Romániával, illetve a magyar–román viszonyt foglalkoznak, mert felbecsülhetetlen befolyásuk van a román (romániai) hallgatók millióira. Románia technikai fejlettségénél (elmaradottságánál) fogva még az az or-

szág, ahol a rádióadásoknak óriási jelentősége van az ország tájékoztatása szempontjából. Ennek ismeretében meglepő az a kontraszt, amely a bukaresti székhelyű hivatalos román rádió és a SZER román adásának anyagai között mutatkozott meg a marosvásárhelyi tragikus események kapcsán. A bukaresti szerkesztők a román lapokhoz és a Rompress hírgyűjtőkhöz hasonlóan a magyar kisebbséget és a magyarországi turistákat vádolták az események kapcsán. Münchenből viszont sokkal megfontoltabb, a valósághoz közelebb álló híradások, kommentárok érkeztek az éteren át. Március 31-én este 21.10-kor hangzott el Nestor Rates kommentárja, amolyan rádióesszéje az erdélyi helyzetről. Bevezetőjében megállapította, hogy az erdélyi magyar–román ellentét nem új keletű, viszont a Ceausescu-rezsim igyekezett „szőnyeg alá seperi” a kérdést, titkolva a nemzetközi közvélemény előtt.

Romániában és külföldön egyaránt sokan voltak, akik abban bíztak, hogy a diktátor eltűnésével magától megoldódik a nemzetiségi ellentét is. A szerző azt is elismeri, hogy a SZER román adása sem foglalkozott kellőképpen és elég mélyen ezzel a kérdéssel. És ezután következett az, ami bizonyára nagyon felidegesítette a Vatrával szimpatizáló román hallgatókat. A kommentátor ugyanis nyíltan kijelentette, hogy az erdélyi magyarok csak az őket megillető jogukat követelik és nem kiváltságokat. Továbbmenve azt is hallgatói tudomására hozta, hogy ha történetesen kiváltságokról lenne szó, a román nemzet ezeket is megadhatná az

erdélyi magyaroknak, semmi kára sem származna belőle, mert a magyarok és az egész világ előtt bizonyítanak ezzel a román nép nemeslelkűségét. Meg kell érteni azt is, hogy Erdélyben nem románok és magyarok laknak, hanem erdélyiek, akik ugyan más nyelven nevezik a városokat, a folyókat, de magukénak érzik azokat. Elutasít bármilyen célzást arra, hogy a magyarokat ki kell telepíteni Erdélyből, de ugyanakkor visszautasítja Ara Kovács Attila felhívását is a marosvásárhelyi események után, amelyben a filozófus azt kérte a nyugat-európai államoktól, hogy Romániát ne engedjék be a közös európai házba.

Különbséget kell tenni a román nép és a marosvásárhelyi randalírozók között – jelenti ki a szerző, például hozva fel a Heysel stadionban történt szomorú tragédiát, ahol a halottak és sebesültek nagy száma ellenére, senkinek sem jutott eszébe, hogy az angolokat vagy az olaszokat „kizavarják” a Közös Piacból és Ázsiába vagy Ugandába telepítsék őket...

Elítéli és nagy szégyennek tartja, hogy egy bukaresti újságban megjelenített Romulus Vulpescu lázító cikke, és továbbra is a legfoglalkoztatottabb szerzők között tartják számon a Ceausescu-uszító Ioan Lancranjan. Március 15-ével kapcsolatban az a véleménye, hogy a magyarok elsiettek a dolgot, de ugyanakkor a román kormány egy olyan történelmi lehetőséget szalasztott el az erdélyi nemzetiségi ellentétek enyhítésére, amilyenre csak ritkán adódik alkalom. Véleménye szerint március 15-én a román kormány kellett volna kezdeményezze a

megemlékezést, közös ünnepsorozatral tisztelve a forradalom román és magyar vezéralakjainak emlékműveinél, a kegyhelyeknél, ami oldotta volna a nemzetiségi feszültséget, erősítette volna a törekény román demokráciát és nemzeti egységet, elszigetelve a szélsőséges megnyilvánulásokat. Vannak románok, akik nem tudják, nem hajlandók elismerni, hogy ők is tévedhetnek és másoknak is igazuk lehet. Fel kell hagyni ezzel a rögeszmével – szólít fel a szerző, majd személyes példát említi.

A hetvenes évek elején együtt katonáskodott a sepsiszentgyörgyi hegyivadászoknál a gyulafehérvári katolikus teológia hallgatóival, akik egytől-egyig nagyszerű, egyenes emberek voltak, és életre szóló barátságot kötöttek. A SZER mostani munkatársa nem vonakodott az éteren át üzenni Erdélybe, hogy az ő egykori katonatársai nem szeparatisták és nem rományüzlők, hanem igazi erdélyi emberek, akik az ott élő népek megértéséért dolgoznak napjainkban is.

Félő, hogy azok, akiknek érdeke a feszültség fenntartása, szítása Erdélyben és Romániában, ezúttal is az egykori diktátor szótárából keresnek majd megfelelő jelzőket a SZER román hírmagyarozójának minősítésére, mert – az apró termetű, zseniális tanító-mesterükhöz hasonlóan – ők sem tűnnek semmiféle ellenvéleményt, ésszerű, békülékenyebb hangot, még ha azt esetleg románul mondják is.

Szöllösi Gábor

Búcsú

a

Hargitától

Kapfinger András
képriportja

„Egy komolytalan politikus”

Krassó György az ellenzék lelkiismerete?

Késve érkezem az előadásra, de már a folyosóról felismerem jellegzetes, enyhén raccsoló hangjáról. Belépve a terembe látom, valóban ő áll az emelvényen. A Krassó. Piros-kék kockás flanelingben, fekete vászonnadrágban és beszél. Mondja, mondja a magáét, hol szenvedélyesen, hol ironikusan, hol halkán, hol meg átszellemülten. Egyet semmiképpen sem lehet rászúni. Azt, hogy feladta volna. Az örök ellenzéki, aki most már az ellenzéknek is az ellenzéke. Küzd. Most is éppen azt jelenti be, hogy a Magyar Október Párt sátrát vert a Parlament elé, s a következő – vélhetően már demokratikus – választásokig ott tüntetnek. Szerinte ez a mostani, egy cseppet sem nevezhető demokratikus, szabad választásoknak, mégis sikerült megejtetniük a nyugat-

- Ezt nem azért mondom, mert savanyú a szó. Lehet, hogy egy-két képviselőnk nekünk is bejött volna az Országháza. De mi ilyen, antidemokratikus választási rendszerrel nem akartunk bekerülni – szögezi le. Azzal indokolták az ajánlást szelvényesít, hogy ennyi párt közül képtelen az állampolgár kiválasztani a legjobbat. Kérdezem, amikor a tisztelt állampolgár valakinek odaadta a kopogtatódulát, akkor nem ugyanennyi pártból választott. S hol itt a szabadság, ha nem szavazhatok arra, aki nekem a legszimpatikusabb? – folytatja a bíráló. A sajtónak is kijut csipkelődéséből. Az úgymond mostoha gyermekének tekint a Magyar Október Pártot, s vagy abszolút nem ad hírt róluk, vagy lejáratja őket.

A gyér számú hallgatóság tapssal jutalmazza kortesbeszédét, ám kap rendszeresen jóindulatú kritikát.

„Miért ilyen komolytalan? Miért nem öltözködsz politikushoz méltón? Nem kéne folyton bírálni a sajtót, így nem csoda, ha nem kedvelik.”

Krassó nem esik kétségbe, hogy már a saját háza táján is szóvá tesz hibáit.

– En ilyen vagyok. Már nem tudok és nem is akarok megváltozni. Valóban lezseren öltözködöm, de csak azért, mert nekem így kellemes. Mark Palmerrel, a volt amerikai nagykövettel sem azért veszem össze, mert nem volt rajtam csokornyakkendő. Nem szégyellem, hogy felmászkó a létrára, s rántott levest osztogatok. En nem gú-

nyolódok. Én csak bemutatom a rendszert. Ide juttattott bennünket a kommunizmus. Ami pedig a sajtót illeti, hát az valóban nem szeret bennünket. Vagy elhallgatja a tényeket, vagy eleve negatív színben tünteti fel. A múltkor például megkérdeztek tőlem, hogy mennyien vagyunk. Mondtam, kétszázézeren. A riporternő meghökken, mire én így folytattam. Tudtommal, a pártok között – ha taglétszámuk felől érdeklődnek –, az ezres szorzó dívik.

A szünetben sokan a vöröskendős, megrakott asztal felé tartanak. Egyesek olyan áhítattal nyúlnak a zsíros kenyerek felé, mintha legalábbis lazacos vagy kaviáros szendvicsek kellenének magukat. Igaz, van mellé újhagyoma és jut tea is mindenkinek.

Krassó György készségesen rááll a beszélgetésre.

– *Hogy érzi magát mostanában? Hisz azért jött haza Angliából, hogy részt vegyen az ország életében az alkalmasságban. A Magyar Október Párt pedig – finoman fogalmazva – az elkövetkező négy-öt évben nem tekinthető politikai irányítónak.*

– Nem túlságosan jól. Azt szeretnénk volna, ha egy-két képviselőnk bejut a parlamentbe és ott alkalomadtán elmondhatják a véleményüket. Szomorú vagyok azért is, hogy mindent le lehet nyelni. Eppen olyan cenzúra van, mint azelőtt, jóllehet a határok tágabbak. De a kérdés nem az, hogy hol vannak a falak, hanem, hogy vannak falak egyáltalán és hogy az embereket ez hidegen hagyja. Nem érzem túl jól magam. Mintha egyszer már átéltem volna ugyanezt. Negyvenöt után is engedtek egy kis látszatszabadságot, s utána jött a diktatúra. A történelem nem ismételi meg magát, ezért nem is gondolok arra, hogy újra Recsk lesz, de félek. Tartok attól, hogy ezután következik a rendcsinálás időszaka. A lakosság pedig dolgozni fog és tűrni, míg a parlamenten kívül másként gondolkodókat szétverik. Elég reménytelennek látom a jövőt.

– *Miért beszél ilyen „ellenségesen” a demokratikus ellenzékkel kinőtt pártokról? Hisz maga is és a mai ellenzéki pártok alapítói is ugyanazt az utat járták végig?*

– Tulajdonképpen ennek a kérdésnek a megválaszolásába nem szívesen megyek bele. En közelebről csak az SZDSZ alapítói ismerem, s erről tudok nyilatkozni. Az SZDSZ korábban Hálózat néven működött. Ez egy manipulatív áruha volt, hasonlatos a kommunista népfrontmozgalomhoz. Abból a célból alakult, hogy azokat, akik valamilyen módon liberálisnak vagy demokratikusabbnak gondolkodnak – azokat a hatásuk alá vonja. Ez a rafinált elv nem jött be. A Demokrata Fórum volt a fő kiszemelt célpont, de az nem állt kötélnek. A Hálózatot időben megelőzte a Beszélő szerkesztősége, amely már akkor valójában egy bolsevik módon szerveződő párt volt. Amikor a bolsevik szót használom, eszembe se jut valamiféle ideológiára gondolni. A szervezet felépítése bolsevik. Hogy néhány ember dönt mindenről, s ebbe semmiféle beleszólást nem enged a tagságnak.

En nem szeretem azt sem, hogy így nevezik (nevezték) magukat: „a demokratikus ellenzék.” Nem szeretem ezt a szót, mert ez csak a jéghegy csúcsa. És valójában a demokratikus ellenzék maga a nép volt. Azok, akiket még a hetvenes években is a börtönbe vittek. Akadt olyan barátom, aki 5 és fél évet kapott 1975-ben, akkor, amikor a mai SZDSZ-esek közül már néhányan szabadon utazhattak, léteztek. S emellett még baloldali ellenzék néven szerepeltek.

Tehát ami miatt bírálom őket, az egyrészt a hierarchikus vezetési módszer. A másik: az arisztokratikus mentalitásuk, hogy mindenkinél okosabbnak tartják magukat. Semmi alázat nincs bennük az emberek iránt. Pedig az emberek a sorsfordító kérdésekben mindig okosabban döntenek, mint az intellektüelek. Harmadrészt nem érzek megbízhatónak egy olyan szerve-

zetet, amely 180 fokot tud változtatni az ideológiáján. A mai SZDSZ annak idején baloldali ellenzéknek szerepelt. Ezt a szót használták még a hetvenes években is. Később Haraszti Miklós kitalálta a „demokratikus ellenzék” kifejezést. Így lett a baloldali ellenzék demokratikus ellenzék. A Beszélő szerkesztői egy ideális szocialista alapról bírálták a Kádár-rendszert. Erről a szocialista álláspontról aztán egy harmadikutas álláspontra helyezkedtek Bibó István nyomán. A lengyel Szolidaritás hatására a munkásönigazgatást hirdették. Végül kikötöttek a kapitalizmus képviselőit, mégpedig oly módon, hogy tagadják a harmadik utat. Mindig azt hangoztatják, hogy nekik, csakis nekik van igazuk, soha el nem ismernék, ha tévednek.

Persze a többi pártnak is megvannak a maga hibái, de azokat nem ismerem közelebről. Még megjegyzem, ezeket az embereket még ma is szeretem. Ők lehet, hogy engem nem, de én őket még ma is barátaimnak tekintem. De együtt, mint egy bolsevista típusú pártot, amely az egész hatalmat akarja, s nem elégszik meg csak egy részével – bírálom és bírálni is fogom.

– *Kanyarodjunk vissza a Magyar Október Párthoz. Maga szerint miért ilyen csekély a tömegbázisa?*

– Könnyű lenne azt mondani (ami egyrészt igaz), hogy bennünket a földbe tapostak.

– *Kik?*

– Ha én erre válaszolok, akkor azt

fogja hinni, hogy paranoiás vagyok. Szerintem a kelet-közép-európai változások hátterében egy nagyhatalmi megállapodás áll, amely a nagy német újraegyesítésnek van alávetve. Ez egyelőre eltervezett folyamat. Ebben benne vannak a nagyhatalmak, az oroszok által irányított volt MSZMP. Persze ez most úgy tűnik, mint egy örült rögeszme.

– *En most a Magyar Október Pártról kérdezem.*

– Azt én értem. Szóval ebben a folyamatban, amelyben már részt vesznek az ellenzéki pártok is, s akkor megjelenik egy csoport, mi, és azt mondjuk, ti új uralmat akartok teremteni, ti nem a népet képviselitek, hanem annak feje felett, tiokban egyezkedtek. Hát akik ilyeneket mondanak, azokat nyilván meg kell fojtani.

– *Maga meglehetősen ellenzékellenes az ellenzéki pártoknak. Azoknak az ellenzéki pártoknak, amelyekre az a feladatszerű megbízatás hárul, hogy az ország szekerét kihúzzák a kátyúból. A nemzet ellen szurkol, ha ellenük beszél.*

– Szó sincs róla. Természetesen azt szeretném, ha Magyarországnak jobb lenne. Ezért szeretném, ha az emberek megtanítanák ezeket a szervezeteket a demokráciára. S ne ok tanítsák arra a lakosságot!

– *Hogyan tovább?*

– Nagyon nehéz lesz. Hisz nem leszünk parlamenti párt. Pénzünk sincs, s az emberek sem szívesen dolgoznak ott, ahol úgy érzik nincs remény. Mag vagyunk a hó alatt. Majd kisarjadunk.

Cseke Hajnalka

Politikai tagoltság „háromszögmodellben”

A magyarországi politikai tagoltság leírására számtalan kísérlet született. Egyre nyilvánvalóbb tapasztalat, hogy a klasszikus bal-, illetve jobboldali meghatározás kevésbé használható. Hiszen egyes pártok egyfelől baloldali jellegű értékek mellett sorakoznak fel, ugyanakkor gazdasági-szociális programjuk inkább liberális-konzervatív természetű. Más pártokra fordítva igaz ez.

Amikor a hazai politikai tagoltság térképét készítjük, nem felejtkezhetünk el arról sem, hogy a társadalmi-gazdasági struktúránk szignifikánsan eltérő a nyugat-európaival. Ott a magántulajdon dominanciáján alapuló, szerves úton kialakult viszonyok jöttek létre. A társadalmi struktúrák időállóak, a gazdasági és tulajdonviszonyok stabilak. A rendszer szabadon alakulhatott, fejlődhetett. Ezzel szemben Magyarországon az állami tulajdon dominanciája és a modernizációs elmaradás a tipikus. Másrészt az örökölt félgymartati helyzetet következtében a nemzeti-függetlenségi politikai értékeknek nálunk jóval nagyobb a szerepe, mint a nyugati államokban. Nem beszélve arról, hogy a szomszédos országokban élő nagy számú magyar kisebbség helyzetének alakulása befolyásolja a hazai belpolitikai életet, valamint a pártpolitikát is.

A szignifikánsan eltérő tulajdoni szerkezet, a modernizációs elmaradás, valamint a nemzeti problematikák domi-

náns szerepe miatt a magyarországi érték- és érdekstruktúra nem azonos a nyugat-európaival.

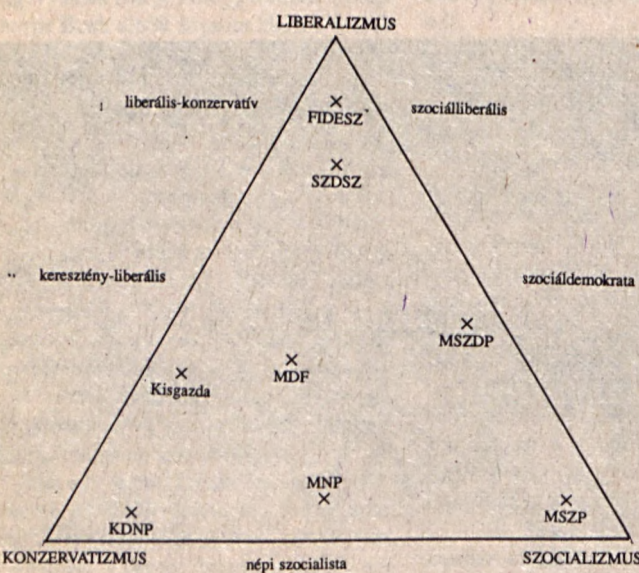
Országunk a rendszerváltozás időszakát éli meg, amely a munkavállalói, a vállalkozói, a tulajdonosi, általában a társadalmi-gazdasági státusok folyamatos átalakulását jelenti.

Mindezekről függetlenül a hazai politikai tagoltság leírására kizárólag a nyugati terminológiák, modellek alkalmazhatók. A helyzet azonban az, hogy némiképp mást értünk az egyes társadalmi fogalmak alatt. A liberalizmuson egyfajta radikális liberalizmust értünk, amely a mintaszerű nyugati struktúrák gyors elérésének az ideológiáját jelenti. A konzervatizmuson sem csak a lassú, óvatos, evolúciós társadalmi fejlődést értjük, hanem a nemzeti sajátosságok figyelembevételét, az állam szerepvállalásának keresését a modernizációban stb. A társadalmi igazságosság elme a baloldal ideológia és rendszer bukása miatt elsősorban a nép-nemzeti-keresztény politikai tömörülésekben jelenik meg.

A fentiek alapján a hazai politikai pártok leírására a háromszögmodell használom. A három sarkpont a liberalizmus, a szocializmus és a konzervatizmus társadalmi-politikai ideológiát rajzoltam fel. A pártokat a háromszög területén helyeztem el, olyan pontban, amely – véleményem szerint – a párt politikai értékei és programja alapján a három alapvető politikai irányzattal való távolságot, illetve közelséget kifejezi. A politikai pártok centruma és a párt belüli irányzatok súlya alapján jelöltem ki, az általam helyesnek tartott pártpozíciót a háromszög területén.

Tanulságok: A legheterogénebb politikai párt a Magyar Demokrata Fórum, amelyben a liberális konzervatív irányzattal a népi szocialistákig széles kör befér. Az MDF centrumát nehéz meghatározni, hiszen a liberális, a konzervatív, és a népi baloldal irányzat egyaránt, fajsúlyosan képviselve van. Az MDF talán egy „szuper középpárt”! Szintén gyűjtőpárt a Szabad Demokraták Szövetsége, amelynek azonban van egy jól definiálható szociálliberális centruma. Viszonylag egyértelmű az MSZDP helyzete, a liberalizmus-szocializmus oldal közepén helyezkedik el. Ugyancsak világos képlet a Magyar Néppárt helye a konzervatizmus-szocializmus tengelyen, tipikus népi szocialista párt. A kisgazdák a liberalizmus-konzervatizmus tengely (középen találhatók), az utóbbihoz közelebb. Tiszta profilú párt a liberális centrumú Fidesz, a konzervatív középpontú KDNP, valamint a szocialista centrumú MSZP.

Diczházi Bertalan

A politikai pártok elhelyezkedése a liberalizmus-konzervatizmus-szocializmus „háromszögben”.

A malenkij robot és

6 millió legyilkolt szanatóriuma

Ahogy 1945-ben nyilvánosságra kerültek a hitleri fasizmus, nálunk még-hozzá a nyilasok szörnyetei, úgy értesülünk újabban az ázsiai fasizmus, a sztálinizmus rémségeiről. Az emberiség ellen elkövetett bűncselekmény közé kell sorolnunk azok tragédiáját is, akikkel április 3-án a televízióban vetített Malenkij robot című dokumentumfilmben ismerkedtünk meg. Milliók látták, de akiknek erre nem volt módjuk, azoknak elmondjuk történetüket: A második világháború utolsó hónapjában szovjet katonák és az új demokratikus rendőrség fegyveresi Borsod-Abaúj-Zemplén megyében sok ezer embert, köztük 16 éves kamaszokat és csitriket szedtek össze néhány napos könnyű munkára – ez volt a malenkij robot – és lett helyette a gulag világában 2–5 éves rabszolgaság. Jelenlétük részük tömegsírban tűnt el örökre. Lelket marcangoló volt nézni és hallgatni az áldozatokat, akik ma is sírással küszködve és sírva emlékeztek elhurcolásuk körülményeire, szülei fájdalomra, saját megpróbáltatásaikra, pusztító kényszermunkára, a fagyra, az éhezésre. Halottaikról lezsedtek a ruhát és vitték a piacra élelemre cserélni – mondták el a sokat szenvedettek, s azt is, hogy az örök, munkavezetők közül sokan rokonszenveztek velük, sajnálták őket. Olyan fényképet is megőriztek, amelyiken az egyenruhás orvosok és más szovjet személyzet együtt mosolyog a fogoly magyar ápolónőkkel. A múltat felidézők olyan szemléletesen számoltak be kálváriájukról, hogy felesleges volt munkakörülményeik bemutatásaként a cári időben felvett vagy régi szovjet játékfilmből átvett képeket bejátszani.

Az elbeszélők majdnem mindegyike, hogy kellően érzékeltesse fogsága borzalmait, azokat Auswitshoz hasonlították. Egyikük azonban hamisított! Szerinte a zsidók szenvedése csak néhány hónapig tartott, az oroszhoz képest a náci tábor szanatóriuma volt, ráadásul jóvátételként rengeteg pénzt kaptak... Ezeket a kegyelemsértő badarságokat egy ideigleg megviselt, hiányos ismeretekkel rendelkező, magát nehezen kifejező öreg elmondhatta, de nem szabadott volna kiigazítás nélkül hagyni. Ami a tévében elhangzik, és nincs rá reagálás, vele szembeni ellentmondás, azt a néző általában igaznak fogadja el!

Lapunk nem pótolhatja a tévé mulasztását, de azért leírjuk a következőket: A náci zsidó és keresztény áldozatainak szenvedése Németországon kívül 1939-ben Lengyelország lerohanásával folytatódott, majd 1941-től szinte az egész európai kontinensen újabb tömegeket érintett. A magyar állampolgárok valóban csak 1944 májusában kerültek a náci lágerekbe, de a 10–12 hónapos „szanatóriumot” csak 80 ezer élte túl, 600 000 belepusztult. A náci táborok összesen 6 millió embert nyeltek el!

Ami pedig a jóvátételt illeti, a magam esetével példázom. A jó erőben, 69 éves korában megölt nagyapámért, mint három leszármazottja egyikének 2400, azaz kétezernegyszáz forintot ajánlottak fel.

A szovjetek foglyainak jóvátételét is rendezni kell. A kényszermunkán töltött éveket azonnal be kell számítani a nyugdíjalapjukba! Moszkvától közösen kellene kérniük akkori munkájuk ellenértékét. Ha nem tévedek, közösen még a hágai Nemzetközi Bírósághoz is fordulhatnak. Ennek ellenére kérésük teljesítésében rövid időn belül nem hiszek. A történelem és Isten malmai azonban forognak, sőt, örölnek!

(várai)

Püspöki sajtótájékoztató

A magyar egyházak kezdeményezésére állásfoglalást fogadott el a romániai helyzettel kapcsolatban az Egyházak Világtanácsának Végrehajtó és Központi Bizottsága a március 22-e és 30-a között. Genfben tartott ülésén – tájékoztatta az újságírókat szerdán Tóth Károly református püspök, aki a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnökeként vett részt a genfi tanácskozáson. Az Egyházak Világtanácsa állásfoglalásában kifejezte szolidaritását Románia népeivel, s egyben kifejezésre juttatta aggodalmát az etnikai konfliktusok miatt, remélve, hogy a jövőben lehetséges lesz a nemzetiségek jogainak biztosítása.

Épület már van...

Miskolcon, Ózdon és Nyíregyházán már megvan az épület az át- és továbbképző intézmények létrehozásához. Pécssett pályázat útján keresnek helyet az intézménynek. A szolgálatok ezekben a városokban a tervek szerint már a jövő év szeptemberétől fogadják a munka nélkül maradókat – tájékoztatta Sum István, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal átképzési csoportjának munkatársa az MTI-t.

Miskolcon 140 millió, Ózdon 18 millió, Nyíregyházán 30 millió forintot fordítottak a Foglalkoztatási Alapból, illetve a megyei, városi tanácsok költségvetéséből az épületek megszerzésére. Pécssett – a FA-t terhelő egyre több kiadás miatt – olyan megoldást keresnek, hogy közös vállalkozás részeként vagy alapítványként adja át valamelyik vállalat, intézmény a szükséges épületet. A kiírt pályázatra már több vállalat jelentkezett, közülük választanak. Ez a központ egyidejűleg 150–200 embernek nyújt majd segítséget, lehetőséget adva egy-egy keresett szakma elméleti és gyakorlati elsajátításához. A pécsi intézmény korszerű felszereléséhez segítséget ajánlott fel az amerikai munkaügyi kormányzat.

Miskolcon az ingatlankezelő vállalat korábbi irodaházát, műhelyeit, Ózdon a kohászati továbbképző intézményt, Nyíregyházán a régi zeneiskola épületét alakítják át. A korszerű technikai felszereléshez világbanki hitelt vesznek igénybe. A miskolci és az ózdi központ létesítésében írországi szakértők segítenek a tervezéstől, a felszereléstől egészen az átadásig, s a módszertan betanításáig. A tervezőmunkát irányításukkal már megkezdte a Lakóterv. Az NSZK munkaügyi kormányzatának támogatását a nyíregyházi központnál kívánják hasznosítani.

A miskolci központban és az ózdi, nyíregyházi kihelyezett tagozatokon évente 8–10 ezer munkanélkülivel foglalkozhatnak különböző szinteken: írás, olvasás tanításától egészen a magas szintű továbbképzésig. Miskolcon egyidejűleg háromszáz, Nyíregyházán és Ózdon száz-an-száz-an tanulhatnak.

(MTI)

Nagyvállalatok hatékonysága II.

A különböző igények kielégítésére szerveződött vezetések megléte esetén elképzelhető olyan, ma még szokatlan eset is, amikor akár egyetlen személy vagy kisebb csoport olyan jövedelemszerzési lehetőségeket ajánl egy meglévő szervezet munkával nem megfelelően ellátott részegységei számára, hogy azok egy jobban kötődnek az alternatív vezetéshez. Amennyiben tartósan és megfelelő leterheléssel képesek ellátni jövedelmező tevékenységgel, akkor akár új vállalati struktúra is kialakul folyamatos átmenettel. Mindezen lehetőségek jelentősége abban áll, hogy bármely jövedelem-, és munkaellátatlanság miatt rossz határfokú vállalati részegység megkeresheti a képességeikben rejlő legjobb hasznosítást. Az ilyen dinamikus kapcsolódó vállalati részegységek esetén minden feladatra közel optimális önszerveződés alakul ki bármely nagyvállalat esetében is, továbbá állandó vezetői verseny alakul ki a leghatékonyabb feladatok felkutatására, a teljes terheléssel való üzemelés biztosítása érdekében. Ez a vezetők közötti belső verseny viszont különlegesen magas hatékonyságot eredményez a nagyvállalatokban, függetlenül a tulajdonostól, ahhoz hasonlóan, mint ami a mai kis- és középvállalkozások esetén a piactudományban természetes.

A megfelelő működés külső és belső feltételei:

1. Az abszolút érték mérő piac, amely a társadalom értékítéletét visszatükrözi.
2. A magánvagyon szerzésére törekvő természetes emberi igényrendszer.
3. Egyenlő felek között szabadon köthető szerződéses kapcsolatrendszer és kötelezettségek az alacsonyabb és magasabb vezetési szintekkel.
4. Az ÉRTÉKegyensúlyi önkormányzatok belső feltételeinek értelemszerű alkalmazását: 4a. Bármikor Újra Választhatóságot a vezetésben, viszonzásul vezetői teljhatalmat, amíg az eredeti választói 2/3-os bizalmát élvezi.

4b. Csak a Jövedelmi Arányok Táblázatos Tervét készítheti el fizetésenként a vezető, amelyre a választója a

4c. Munkahelyi Értékelő Rendszerben (titkos szavazással, egymás és önméltósággal) besorolják magukat, újra alkotják értékrendjüket, és végül a

4d. Vezetői Érdekeltségi Rendszerben zsebből a jövőbeli legnagyobb jövedelem reményében fizetik meg saját vezetőiket, vagy legalább a választók jövedelmével (pl. 1,5-es) hatványozottan kell a vezetői jövedelem összefüggjön (az átlagjövedelem felől emelkedhetne a bevezetésekor egységnyinek tekintett, vagy választáskor újra megállapított kiindulási jövedelemhez képest).

Ez az önkormányzat állami tulajdon esetén is piac- és versenyképes, de parlamenti szinten elő kell írni a költségvetés igényei szerint az átállási tempót. Ahhoz, hogy emelhető legyen a bérszint, elő kell írni az alkalmazotti jövedelem-emelkedés feltételeként a (teljesítmény/jövedelem) hányados javulási tempóját, és a nyugaton elérhető árból az átszámítási kulcsot a hazai árak kialakításához. Meg kell viszont engedni a teljesen önálló piaci tevékenységet bel- és külső piacokon, beleértve a devizagazdálkodást is azzal a megkötéssel, hogy az adót a bevételek pénznemében kell fizetni, és a fennmaradó nyereséggel tetszése szerint bányhat a vállalat választott vezetésére. Devizaveszteséges vállalat állami gyámság alá helyezendő. Esetleg előírható pl. az 1989-es adózási szint, ami felett csökkenő adókulcsokkal kell csupán adózni, az új beruházásokra is hasonló hatékonysági feltételeket kell támasztani, a nagyobb hatékonyságuk amúgy is a kisebb adókulcsos sávba emeli azokat.

A költségvetési intézményeknél a hasonló nyugati állami intézményekhez viszonyítás lehetne a mérce. Az előírt költségvetési kiadáscsökkentésen felüli csökkenés egy része bérként szétszórható lenne, mert ez többletjavulást jelentene az államháztartásban. Ugyanakkor meg kell engedni mindazon tevékenységeket, amelyekkel képzettségüknek, lehetőségeiknek megfelelő bevételkiegészítést érhetnek el. Mintegy piacosítani kell szolgáltatásukra az állami költségvetési intézményeket (mert eredendően célja minden államgépezetnek a közszolgáltatás létrehozása), és az ott dolgozókra kell bízni, ha törvényesen cselekszik.

A bevezetés szándéka esetén az alábbi ütemterv javasolható magánvállalkozásoknál szabadabban, állami tulajdonú vállalatnál ma még kötöttségekkel. Magánvállalkozásnál egyszerűbb, tisztább, hatékonyabb. Az első három hónapban a felkészülés zajlik, amelyben egy hónapig a vezetők jövedelmét az alkalmazottakéval kapják, de kötelesek ugyanannyit visszaadni, majd havonta 71%-al kevesebb lehet az alsó, és másfélszer magasabb a felső határ. A továbbiakban az időrend az állami vállalatokra javasoltal egyező lehet: az első hónapban meg-

„Veszteséges vállalatokat állami gyámság alá kell helyezni”

kötendő az új kollektív szerződés és előírandó az a tempó, amelyet követve el kell érni a hasonló magánvállalkozások nyereségességi szintjét. Továbbá meg kell szabni a piaci önállósodás feltételeit, a jövedelemnövelés lehetőségéhez az infláció csökkenését biztosító teljesítmény/jövedelem hányadosát, a világpiacon a vállalatunk által elért termékárhoz közelítés tempóját a hazai árképzésben. A kollektív szerződésben lehetővé kell tenni a magánvállalkozásokéhoz legközelebb álló csoportbérézést az alkalmazottak számára, és a vezetőknek a beosztottaik jövedelmével (pl. másfeles) hatványozottan összefüggő vezetői bérezést, vagy az alkalmazottaik zsebből összeadott vezetői bérezést. A további két hónapban az alsó, felső bérhatárok tágitása következhet (amelyet kormányzati szinten megszabott, a piaci eredményességet alulról követő arányban lehet igénybe venni). A negyedik hónaptól első esetben, és ezután bármikor lehet a legalsó szinten vezetői választani az alkalmazottaknak. Egy hónapra rá bevezethető a második szintű vezetőknek a beosztott vezetőik általi zsebből való megfizetése, vagy legalább az azok jövedelmével hatványozottan összefüggő bérezés marad már az első hónaptól kezdődően. Az első szintű vezetők által a második szintű vezetők újráválasztása az 5–6. hónapban következne be először (30 emberre egy vezetőt és egy helyettes számítva minden szinten, itt már 450–500 fős vállalat-részre terjedne ki az érdekeltségi rendszer). Ugyanez kiterjeszhető felfelé a 6–9. hónapokban a harmadik szintű vezetőkre (kb. 7000 embert alkalmazó vállalat), majd a 10–15. hónapokban a negyedik szinten már 100 000 fős nagyvállalat vezetésére is ebbe az érdekeltségi rendszerbe lépne be. Természetesen minden vezető jövedelme az általa közvetlenül irányított vezetők vagy alkalmazottak jövedelmével hatványozottan változna, miközben a fix bérük az átlagos jövedelem fele lenne. Ezáltal a nagyon széles határok között változó bérük miatt érdekeltek (kormányzati szintű inflációmegelőző előírások mellett) a piaci viszonyok esetén is a vállalat alkalmazottak összjövedelme (esetleg átlagjövedelme) növelésében. Amit pedig csak a vállalati hatékonyság növekedésével érhetnek el jól megválasztott előírások, és következetes állami támogatáscsökkentések esetén.

Ezzel a módszerrel igenis vállalkozói szintre emelkedne akár az állami vállalatok vezetése is, de fokozódna bármely magántulajdonú vállalkozás hatékonysága is bárhol a világban, ahol piactudományban élnek. A dinamikus változások feladatoköröként optimális szerkezetet hoznának létre a magánvállalkozásokon belül, és a belső vezetői verseny is fokozottan hozzájárulna ehhez. Tudom, hogy hasonló törekvések tapasztalhatóak a világban, például a Siemens egyes vállalatai szabad belső-külső partnerválasztási lehetősége, vagy a Iacocca úr által bővített vezetői érdekeltségi bérezése esetében. Am teljes rendszerbe szervezve, tudatosan nem ismert előttem hasonló megoldású vállalkozásbeli szervezési, jövedelemelosztási, vezető kiválasztási elvek harmonikus egysége, amely a teljes társadalomra kiterjedő, nem ráerőszakolt esetben az ÉRTÉKegyensúlyi társadalomhoz vezet. Ez pedig képes lesz az emberek egymást segítő életvitelének állandósítására, a harmónikus együttfejlődésre emberek és emberek, valamint az emberek és az élő környezet között egyaránt. Márpedig a felmerülő emberi tevékenységekből származó gondok gyors felismerése, időbeni megoldása csak akkor lehetséges, ha minden ember a saját munkahelyén, lakóhelyén és a politikai életben a képességei szerinti beleszólással rendelkezik, illetve a vezetők a választóik legmagasabb jövedelmében, elgedettségében érdekeltek közvetlenül és kizárólagosan. Ezt képes megvalósítani az ÉRTÉKegyensúlyi társadalom a munkahelyi, iskolai, lakóhelyi önkormányzataival, a POLIMORF pártrendszerrel, amelyekkel megvalósulna a Népakarat-közei kormányzás. Ez pedig csak a leggyorsabb fejlődéssel járhat, mert a saját múltjához képest leggyorsabb fejlődésére felépített Közös Érdekek Rendszerben valamennyi ember és vezető jövedelmi érdekeltségét ebbe az irányba rendezi, és elősegíti valamennyi egyén teljes képességei kifejtését, és az aszerinti helyre kerülését, megbecsülését, javadalmasítását. Ettől pedig csak azok félnek, akik mások rovására kívánnak eredményeket elérni. Ezzel rombolják a nép igyekezetét a fejlődésben, amikor példák sora bizonyítja, hogy csalással többre lehet jutni. Ezáltal pedig az emberi fejlődés kerékkötővé válnak, bünt követnek el.

Dorogi László

Amerikai segély Kelet-Európának

Heltai András, az MTI utóstitója jelenti:

– Az amerikai kormány kedden nyomatékosan sürgette a törvényhozást, hogy hagyja jóvá a Panamának és Nicaraguának kért segélyt, mivel e két államnak jóval nagyobb szüksége van támogatásra, mint a kelet-európai országoknak.

A Bush-kormány Panamának 500, Nicaraguának 350 millió dolláros támogatást kért, amelynek megszavazásától a törvényhozás demokrata többsége vonakodik. Nézetük szerint a születő új kelet-európai demokráciáknak legalább akkora szükségük van amerikai segítségre, mint Közép-Amerikának, s a szűk amerikai forrásokat arányosabban kell felosztani.

Az amerikai külügyi szóvivő kedden azzal érvelt, hogy Kelet-Európa „máris 23 milliárd dollárt kapott” a Nyugattól, emellett a térség legszegényebb állama is gazdagabb, mint az érintett közép-amerikai országok.

A washingtoni statisztika sajátos, mutatnak rá megfigyelők. A Kelet-Európának ígért nyugati támogatás valóban milliárdokra rúg, de az ígéretek aligha veszik készpénznek az érintett országok. Egyébként a 23 milliárdból az Egyesült Államok eddig 1 milliárdtal részesedik; az összeg túlnyomó része Lengyelországnak, mintegy 90 millió Magyarországnak jut. A kormány ennél is jóval kisebb támogatást javasolt, a segítséget a törvényhozás többszörözte meg. A kormány a következő évre 300 milliót keret indítványozott – a hat kelet-európai országának.

A kép teljességéhez tartozik, hogy az eddigi támogatás java még folyósításra vár: így például a Bush elnök által szeptemberben bejelentett magyar beruházási alap igazgatótestületét csak a napokban nevezték ki, így az legkorábban nyáron hozhatja első döntéseit a 60 millió dolláros alap felhasználásáról.

Gazdaságpolitikai rovatunkat az M&M Szoftverház Kft. szponzorálja

Csehszlovákia kilépőben a KGST-ből?

A csehszlovák kormány hivatalosan értesítette a KGST titkárságát, hogy Csehszlovákia – elsőként – kilép a nemzetközi szervezet három pénzügyi megállapodásából, amelyek a tagországok közötti árfolyamok rendszerét szabályozzák.

A szovjet hírtünyönség közlése szerint a prágai kormány ennek értelmében nem vesz részt a nemzeti valutáknak a transzferábilis rubelhez és egymáshoz viszonyított egyeztetett árfolyamainak működéséről, a nem kereskedelmi fizetési jogcímekről és ezen összegek transzferábilis átváltására szóló szigorú, az ilyen fizetéseknek a hivatalos árfolyamhoz képest rögzített pótlékok meghatározásáról szóló megállapodásokban.

Mózesné Szepessy Boglárka, a KGST magyar tanácsosa a csehszlovák lépés kapcsán elmondta: az árfolyamok közös meghatározására hivatott megállapodás a gyakorlatban rendkívül korlátozottan vagy egyáltalán nem működött, eleve nem volt kötelező jellegű, így valójában a felek – kétoldalú – megállapodásaitól függött.

A nem kereskedelmi fizetésekre, így például a turizmusra vonatkozó megállapodások felmondása a magyar szakértő szerint komoly gondokat idézhet elő a turista-szezon küszöbén, amennyiben időben meg nem kezdődnek a kétoldalú tárgyalások. Egyebek között ezeken kell eldölnie, hogy Prága milyen árfolyamon és mennyi pénzt ad partnereinek turizmusra.

Csehszlovákia a lépéssel lényegében a jövőben teljesen függetlenül, a partnerekkel való megállapodással vagy anélkül alakíthatja a korona árfolyamát a többi kelet-európai valutához képest. A megállapodások meglehetősen bonyolult, egyre áttekinthetlenebb számítási rendszere, valamint a piaci viszonyok teljes figyelmen kívül hagyása miatt Magyarország már korábban is sürgette e pénzügyi egyezmények felülvizsgálatát.

Baranya amerikai szemmel

Valahonnan jó messziről csöppent ide, ennek ellenére a realitások talaján mozgó elképzelései vannak annak az üzletembernek, aki fejbe vette, hogy segít a Baranya megyei cégeknek eladni termékeiket a világban.

Eme egymondatos felvezető után már látható, érdemes közelebbről is megismerkedni Robert M. Pierce úrral, az USA-beli Colorado állam fiával. Mr. Pierce az utóbbi harminc évet Párizsban töltötte, egy amerikai érdekeltségű, ámde multinacionális cég alkalmazottjaként. Ideje nagy részében a legkülönbözőbb országok gazdaságának fejlesztését segítette, elsősorban Európában, de a Közel-Keleten is.

Minderről szívesen beszél a hatvan körüli, természetes, de rendkívül barátságos benyomást keltő üzletember, ám engem – természetesen – leginkább az érdekel, hogyan került ide, az „isten háta mögé” Magyarországra, annak is a déli csücskébe?

Mint megtudom, Mr. Pierce hallván a magyarországi eseményekről, engedett a korábbi amerikai nagykövet, Mark Palmer csábításának és hazánkba utazott. Palmer ezt megelőzően már járt Pécssett, s vélhetően a tőle megszokott alapos tájékozódás után ajánlotta Pierce úrnak ezt a környéket.

Szó se róla, a válságövezetté nyilvánított Baranyában elkél a segítség. Nem csoda, ha Pierce urat – örömmel tapasztalta – nagy lelkesedéssel fogad-

ták néhány nappal ezelőtt, s ő szinte azonnal munkához is látott. Ehhez a Baranya megyei tanácstól kapott egy irodát és egy lakást. Misszióját egyébként saját költségére – és kockázatára – vállalta, fizetést nem fogadott el.

Mr. Pierce egyszemélyes intézmény, ezt a titulus nem is utasítja vissza. Napjait tárgyalásokkal tölti, s azzal, hogy keresi a kapcsolatot mindenki, akinek „csak” ötletei vannak, de hiányoznak a megfelelő összeköttetései azok megvalósításához.

Mikor mi találkoztunk vele, Robert Pierce éppen a pécsi Hunor Kesztyű- és Bőrruházati Vállalatnál tárgyalt, mivel ismeretségei révén jó esélyt lát a bőráru eladására – nyugaton. De hogy milyen széles skálán mozog érdeklődése, mi sem mutatja jobban, mint hogy rögtön megragadta az alkalmat, hogy tőlünk is érdeklődjön: nincs-e tudomásunk arról, hogy Magyarországon valaki magán-televíziós-társaságot akarna alapítani? Mert hogy néhány amerikai ismerőst érdekelné a dolog...

Egyelőre nem tudni még, mennyire tudják a Baranya megyei cégek – és vállalkozók – kihasználni az ölükbe hullott (?) segítséget. Mindenesetre Robert M. Pierce egy évet szándékozik Pécssett tölteni.

Csak egy évet.

– lékö –

Álszociáldemokraták avagy egy kudarc anatómiája

Közel másfél évi mélyrepülés után földet ért a Magyarországi Szociáldemokrata Párt. A becsapódás következtében darabokra tört, de személyi sérülés nem történt. A felelősség megállapítása folyamatban van. Az előzetes vizsgálatokból annyi már megállapítható, hogy a személyzet nagy része szakképzetlen volt, ráadásul a parancsnok sem állt feladata magaslátán. Folyik a roncsok eltakarítása.

KILOPJA A TÚRÓT?

Ki támasztja a támaszkodót? Ilyen és ehhez hasonló kérdések olvashatók az SZDP egyik röplapján. Miután e sorok írójának nem célja az SZDP lejáratása, ezért a további idézetektől el kell tekintenem. Az olvasót pedig arra kérem, hogy felejtse el, hogy „Európa velünk és bennünk van”.

Az SZDP kampányának színvonalát híven tükrözte a párt előtörténetét és jelenlegi belső helyzetét. A választópolgárt hülyének néző, primitív és ideitlenül gügyögő röplapok mindenkit meggyőzhetek arról, hogy ez a párt nem sokra tartja a szakértelmet és a szellemességet. A párt vezetői közül már korábban is határozottan értelmiségellenes magatartást tanúsítottak azok, akik eddigi életük sikertelenségét próbálták kompenzálni a váratlanul kínálkozó politikai karrierrel. Ráadásul a belső hatalmi harcok során ezek az emberek meghatározó helyzetbe kerültek. Nem véletlen, hogy többször szó szerint idézték őket a legkülönbözőbb fórumokon, mert vagy az elhangzottak vagy a nyelvtani hibák voltak érdekesek. Ez a helyzet jó volt arra is, hogy távol tartsa a párttól azt az értelmiségi réteget, amelyik szociáldemokratának vallja magát, és amelyik képes lenne egy nyugati típusú szociáldemokrata párt létrehozására.

A szellemi potenciál hiányának tudható be az is, hogy a pártnak nem volt határozott politikai arculata. Ennek legjobb bizonyítéka, hogy antikommunista szövegek hangoztatása közben a párt tárgyalásokat kezdett a „megújuló” kommunista szakszervezetekkel. Ennek következtében szükségszerűen eltávolodott lehetséges és természetes szövetségeseitől, az SZDSZ-től és a FIDESZ-től. A választások közeledtével a magára maradt párt hibát hibára halmozott és teljes identitászavarba került. Támadta az MDF-et, az SZDSZ-t és a sajtót. Egyszerre volt liberális és munkáspárt; polgári és „igazi baloldali”. Ezt fejezi ki a párt hivatalos szimbóluma is: a militáns, vörös kalapácsos embert nemzetiszínű rózsza veszi körül.

Nem növelte a párt vonzerejét az sem, hogy egyre jobban előtérbe kerültek olyan – viszonylag ismert – személyiségek, akik még MSZMP-tagként váltak a magyar szellemi élet kompromittált alakjaivá.

A tisztázatlan elvi kérdések negatív következményeit növelte, hogy a párt egész kampányát egyetlen személyre – a pártelnök dr. Petrasovits Annára –

építette, aki nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Nehéz eldönteni, hogy személyében volt-e alkalmatlan erre a feladatra, vagy tanácsadói tették ennyire népszerűtlenné...

Utolsó törődésként hatott az a március eleji hír, mely szerint az SZDP ma is hivatalban lévő vezetői közül, még 1989-ben többen pénzt kértek és fogadtak el az akkori MSZMP-tól.

Ilyen előzmények után a választók ítélete érthető, józanságuk meglepő. Ma sokan keresik a választ egy kérdésre: politikai dilettantizmus és műveltség vagy tudatos, ártó szándék juttatta ebbe a helyzetbe a szociáldemokratákat?

Kelet-Európa történelmének ismeretében nyilvánvaló volt, hogy egy szociáldemokrata párt nem lehet baloldali, ha jól akar szerepelni a választásokon. És itt most tekintünk el attól, hogy véleményem szerint azért sincs szükség (újabb?) szociáldemokrata pártokra, mert ezt a szerepet az egykori kommunista pártok fogják betölteni, illetve töltik be. Egy ellenzéki szociáldemokrata párt akkor nőttek volna meg az esélyei, ha következetesen antikommunista: ha vállalja liberális és polgári jellegét; ha lemond a baloldali jelző használatáról, már csak azért is, mert egyre nehezebb meghatározni a baloldaliság jelentését.

Magyarországban csak olyan pártok szerepelhetnek győzelmi eséllyel a választásokon, melyek a modernizációt és a polgárosodást állítják programjaik középpontjába. Ebből következően hazánkban csak egy liberális, polgári szociáldemokrácia van szükség, mely képes arra, hogy szövetségeseinél és vetélytársainál intenzívebben képviseli a társadalmi szolidaritás elvét, a szociális érzékenységet.

Demokratikus pártokban az a szokás, hogy ekkora bukás után mindenki veszi a kalapját, aki közvetlenül felelőssé tehető.

Egy politikai pártban a rossz politikai döntésekért kell felelni.

A szociáldemokrácia a demokrácia próbaköve előtt áll.

Tóth Gy. László

Választások Magyarországon – 1990 tavaszán

A kétfordulós választással befejeződik az a – hosszú, eseménydús, váratlan fordulatokkal tűzdelt – folyamat, amely 1988 MAJUSÁVAL vette kezdetét. Megdöbbentő belegendolni, hogy (mindössze?) huszonkét hónapja annak, amikor nemcsak Kádár János távozott az egypárti szisztéma éléről, de vele együtt több társa is, akiknek tevékenysége évtizedeken át meghatározta a hazai közéletet.

Az új vezetők heteken belül szembeállították magukat azzal a ténnyel, hogy jelentős erők kérnek részt a Kádár János utáni korszak kialakításából. Az addig alig látható szerveződések egyre-másra kezdtek politikai – és mindinkább pártos – alakzatokat öltetni, s erőpróba erőpróbát követett. Tüntetések, sztrájkok, végső határokat tapogató próbálkozások követték egymást 1988 nyarától 1989 késő tavaszáig. Mind világosabbá vált az a tény, hogy egypárti keretek között nem maradhat tartósan az ország – és egyértelműen igényelte valamennyi konstruktív erő a mielőbbi megmérést. Tudni szeretete volna valamennyi nagyobb párt, hogy mekkora támogatottsága van a kormányzó pártnak (amely egyszersmind az elmúlt negyven év megjelenítője is), s mekkora az újjászerveződő ellenzéknek.

Tárgyalásos forradalom

Hosszadalmas alkudozások, kölcsönös biztositókeresések, gyanakvások, garanciák kicsikarásának sorozata jellemezte az 1989. tavaszától augusztus végéig tartó, „tárgyalásos forradalmat”. Jól látható, hogy e szakaszban a törésvonal az – egyre nagyobb zavarban lévő – MSZMP és a – tarka, de az alapvető kérdésekben mégis egységes – ELLENZÉKI SZERVEZÉTEK KÖZÖTT húzódott. E hosszadalmas visszatekintésre azért van szükség, hogy VALÓBAN MEGERTSÜK a most zajló választások értelmét és történelmi helyét.

Az eddig elmondottak megvilágítják azt, hogy a tavalyi alkudozásokon olyan választási rendszer született, amelynek EGYIDEJŰLEG SZÖKELE CÉLNAK KELLETT MEGFELELNE. Egyrészt alkalmassá kellett tenni arra, hogy le lehessen szavazni a kormányzás előnyét élvező uralkodó pártot. Másrészt a sokféle új párt közül kiderülhessen az, hogy melyikük, milyen szinten parlament- és kormányké-

pes. Harmadrészt pedig SZEMÉLYESEN is meg kellett jeleníteni a rendszerváltást, hiszen a közember leginkább ebből tudja megítélni a változások ténylegességét.

E bonyolult helyzet folyamánként valóban igen bonyolult választási rendszer született.

A külföldi tudósítók nem győzték ezt hangsúlyozni, s a hazai tömegkommunikáció is előszeretettel idézte e vélekedéseket. Pedig a választópolgár szemszögéből nézve nem volt ez olyan rettentően érthetetlen. Egyrészt világossá vált, hogy személyre IS és pártra IS kell szavaznia. Másrészt az is, hogy e sokszereplős játszma NEM FEJZÖDHETT BE EGYETLEN FORDULÓVAL.

És itt állunk meg egy pillanatra. Úgy tűnik, hogy ez az a pont, ahol nagyon sokan hibát követtek el. Sem az apparátus, sem a pártok, sem pedig a tömegkommunikáció nem gondolta végig azt, hogy ENNEK A VÁLASZTÁSI RENDSZERNEK (VALAMINT A SOK-SOK PÁRTNAK) LOGIKUS KÖVETKEZMÉNYE AZ, HOGY A VÁLASZTÁS KÉT FORDULÓS LESZ.

Az első forduló: csak a szűrés

Már a jelöltállítások során egyértelműen látni lehetett: teljesen kizárt annak a lehetősége, hogy egyetlen fordulóban meg lehessen választani az egyéni jelölteket. Egyértelmű volt, hogy március 25-én az egyéni jelöltek esetében CSAK A SZÜRELT LEHET ELVÉGEZNI. A listás szavazásról világos volt, hogy eldönti a PÁRTOK ERŐSORRENDJÉT (legfeljebb az nem volt világos, hogy ennek megszámolására ez az apparátus alkalmatlan...).

Az egyéni esetében pedig eldönthetjük azt, hogy KIK KÖZÜL AKARUNK VÁLASZTANI? Némi zavarodottsággal reagáltak a következményekre sokan – főleg azok, akik azt hirdették, hogy március 25. „az igazság napja” lesz, akik – megalapozatlanul – azt hitték, hogy egyetlen napon minden megfordítható.

Ideje lenne azt hangsúlyozni, hogy ez a választási rendszer ELEVE KÉT FORDULÓS JELLEGŰ – és egyáltalán nem kudarc, hogy még egyszer el kell mennünk szavazni. Azt is ki kell mondani, hogy ez a bonyolult rendszer megfelel egy olyan – szintén bonyolult – belpolitikai állapotnak, ahol VILA-

GOS MÁR, HOGY MIT NEM AKAR AZ ORSZÁG, DE MEG NEM EGYÉRTELMŰ, HOGY A RÉGI HELYETT MI IS LEGYEN.

Végül is ez történt: sok millió ember élt azzal a lehetőséggel, hogy NEMET MONDJON a baloldal összetételére, leszavazzon minden olyan politikai erőt, amely odaköthető az elmúlt negyven évhez. (Ne firtassuk most azt, hogy azok a szocialisták valóban a múlt felelősei-e, akik vereséget szenvedtek. De azt talán elmondhatjuk, hogy becsülettel járultak hozzá annak a rendszernek a lejáratahoz, amelyről a nép az ítéletét kimondta.)

A kialakult forradalom vége

S ezért mondhatjuk azt, hogy e tavaszi választások lezárják a hosszú két év eseményeit. Véget ért a „kialkudott forradalom” (ahogyan Tőkés Rudolf amerikai politológus jellemezte ezt az időszakot), visszavonhatatlanul meg tudhatta mindenki, hogy milyen mértékben voltak elégedetlenek az emberek a rendszerrel, amely legalább egy évtizeddel túlélte önmagát.

De mi lesz majd ezután? Választ adhat-e ez a tavaszi választás a jövőnek firtató kérdésekre?

Igen is, meg nem is. Annyiban igen, hogy a rendszerváltás legitímá vált: vagyis zöld utat kaptak azok a politikai erők, akik mindenképpen mást akarnak és másféle rendszerkeretek között képzelik hazánk jövőjét.

Annyiban azonban nincs válasz (talán még nem is lehet), hogy nem világos a jövőbeni szereplők súlya, kormányzati ereje, társadalmi háttere és szövetségeseik köre.

Egyelőre két győztes van: az MDF és az SZDSZ. Mind a kettő markánsan megformált fejlődési alternatíva, akiket e fura választási eredmény most egymás ellen fordít. A múlt tagadása sokáig összekötötte őket, de most az a látszat, mintha feltétlenül el kellene döntenünk, hogy melyiket szeressük. A második fordulóban szinte minden körzetben kettejük versenye várható, s így valószínűleg még inkább kiéleződnek ellentéteik.

Pedig az ország jövője szempontjából az lenne a legfontosabb, ha e két párt megértene március 25-e üzenetét: AZ ORSZÁG RAJKU SZAVAZOTT, MINDKETTŐJÜKRE.

Kéri László politológus

Művészet és politika

Magyar édesapja az első világháborúban a keleti fronton harcolt, ott fogságba esett – és szerelembe: orosz asszonnyal tért haza. Kisebbségi fiúk, Darvas Iván féléves volt, amikor a család Prágába került, és ott éltek a Felvidék visszacsatolásáig, 1938 őszéig, akkor telepedtek le ismét Budapesten. Így aztán Darvas Iván már gyermekkorában anyanyelvi szinten beszélt a magyar mellett oroszul, csehül és németül, és ez a többnyelvűség, meg a két világháború közötti csehszlovák demokrácia szelleme olyan útravalót adott neki, amely napjainkig is a humanizmus, a tolerancia, a liberalizmus és a demokrácia muníciójával táplálja szellemiségét.

Így aztán korántsem meglepő, hogy a Szabad Demokraták Szövetsége felkérte képviselőjelöltjének, amit a színész csak úgy vállalt el, hogy megmaradhat pártönkívülinek. Amúgy sem ez lesz első találkozása a politikával, szenvedő félként elég része volt már belőle.

Politikai fogolyként ült a Rákosi-rezsim börténében fivére, Darvas Attila. A forradalom idején Iván kiszabadította (ki nem tette volna meg ugyanezt a testvérbátyjáért?), de legyünk pontosabbak: hozzájárult törvényes kiszabadításához. Vagyis az illetékes igazságügyi hatóságokat kereste fel, azok előbb felháborodtak, (vagy csak tették?), hogy Darvas Attila és mások még mindig börtönben ülnek. Ez október utolsó napjaiban történt, 1956-ban. Aztán hivatalos, pecsétes írást adtak a színésznek arról, hogy kinevezik a fogolyszabadító bizottság tagjának. Így történt. S mert abszolút legálisan, mondhatni:

Darvas Iván találkozásai a politikával

úriember módjára járt el, a magát forradalminak is, munkásnak is, parasztnak is nevező, legitimitásában fölöttesebb vitatható, szovjet tankokkal begördülő új kormány – a maga értelmezésében ugyancsak törvényesen – letartóztatta, elítélte és börtönbe csukta az akkori évek szinte ütőkösként magasba emelkedett, legígéretebb ifjú színészhetségét, az akkor már színpadi és filmsikerei zenitjén lévő Darvas Ivánt.

Aki élt már az ötvenes évek második felében, és emlékezik, az tudja: többlépcsős volt a megtorlás, kegyetlen volt a bosszú. Így aztán Darvas Iván, kiszabadulása után, dehogyis térhetett még vissza a színpadra, arra „ítélték” – persze nem írásban, csak suba alatti telefonokkal intézve –, hogy nem lehet színész, hogy segédmunkáskodjék, aztán kisipari szövetkezetben teygen-vegyen, majd amikor nagy kegyesen megengedték, hogy újból gyakorolja hivatását, továbbbi büntetésként előbb még vidéken, történetesen Miskolcon kellett egy évadot abszolválnia, és utána Pesten is előbb csak kisebb jelentőségű teátrumhoz szerződhetett, amíg végül odaengedték igazi terepére, a Vígszínházba.

Erről azt nyilatkozta nemrégiben: „Munkahelyem a Vígszínház, amely annak idején létrehozott egy ma is élő stílust... Es ha majd meghalok – azzal hízelgek magamnak –, rólam is (mint Ruttkai Éváról, Latinovitsról) azt fogják mondani: „Olyan igazi, Vígszínházba való színész volt.”

Meg talán olyan igazi, népét jól képviselő parlamenti tag is.

Barabás Tamás

Do!i

– Elvtársak! Elvtársak!
Fényes jövő áll mögöttünk!

VÁLLALKOZÁSI KEDVEZMÉNYEK

1990. 1. rész

Az összeállítást a PM keretében működő vállalkozás-ellenőrzési főosztály illetékes vezetőjének, Kocsis Imrénének a közreműködésével készítettük, így útmutatónk e szervezetnél is hivatalos alapul szolgálhat.

A vállalkozásalapítás jogi lehetőségeiben korszakos jelentőségű előrelépést jelentett a társasági törvény. E szerint gazdasági társaságot természetes személy is alapíthat, abban tagként (részvényesként) részt vehet. Kizárólag magánszemélyek is alapíthatnak társaságot. (Ez esetben az alkalmazotti korlát (50 fő.) Lehetőséges egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság alapítása is. Magánszemély külföldivel is szabadon társulhat. 1990-ben életbe lép az egyéni vállalkozásról szóló törvény, amely – megszüntetve a kisiparról és magánkereskedelemtől szóló törvényt, – egységes és kedvező előírásokkal segíti az egyéni vállalkozások elterjedését. E törvény lehetőséget biztosít egyéni cég alapítására is. Fontos jogi garancia az is, hogy a módosított alkotmány védi és sérthetetlennek minősíti a magántulajdont.

Vállalkozásosztönz adók

A nem társas magánvállalkozásnak (kisiparos, kiskereskedő, stb.) vállalkozási nyereségadó nem kell fizetni. A vállalkozásból kivont jövedelmet csak személyi jövedelemadó terheli.

A vállalkozási nyereségadó mértéke 1990. január 1-től az előző évinél kisebb, a nyereségadó-alap 3 millió forintot meg nem haladó részének 35 százaléka, az a fölötti rész 40 százalé-

ka. A kisvállalkozások túlnyomó többsége tehát csak 35 százalékos adót fizet.

A vállalkozási nyereségadó törvény hatálya alá nem tartozó egyéni vállalkozók – tehát akik csak SZJA-t fizetnek – szabad elhatározás alapján bejelentkezhetnek a vállalkozási nyereségadó törvény hatálya alá, ha ez számukra adózás szempontjából kedvezőbb.

A vállalkozási nyereségadó törvény hatálya alá tartozó – vagy oda bejelentkezett – vállalkozások magánszemély tagjai, amennyiben a vállalkozásban személyesen munkát végeznek – választhatnak, hogy jövedelmüket költségként vagy az adózott eredmény terhére, osztalékként számolják-e el. Ha a jövedelmet költségként számolják el, akkor az csökkenti a nyereséget és ezáltal a nyereségadó-alapot. Tehát a jövedelem nyereségadó-mentesen kivonható a vállalkozásból. Az osztalékként kivont jövedelmet nem terheli progresszív személyi jövedelemadó, csak 20 százalékos forrásadó. Ezt a jövedelmet nem kell összevonni a vállalkozó esetleges egyéb forrásból származó jövedelmével.

A részjegy és a vagyonjegy osztaléka után csak 20 százalék forrásadót

kell fizetni. 1989-től megszűnt az osztalékként kifizethető jövedelem felső korlátja.

1991 végéig fennmarad a kedvezmény, miszerint a magánszemélyek részvételével működő gazdasági társaság és az egyéni vállalkozó a befektetett vagyon 20 százalékának és legfeljebb a mérleg szerinti nyereség 20 százalékának megfelelő összeget adóztatlan forrásból vonhat ki osztalékként. Ugyanez a szabály érvényesül a részjegy utáni osztalékra is. A vagyonjegy utáni osztalék mértéke a vagyonarányos nyereségszint lehet.

A 20 millió forint éves bércöltséget el nem érő vállalkozásoknak – tulajdonformától függetlenül – a bázist meghaladó bércöltség után nem kell adót fizetni, illetve az adóalapot megnevelni. Lényegében tehát a kisvállalkozások döntő többségére nem vonatkozik a bérszabályozás.

Az egyéni vállalkozók és azok az adóalanyok, amelyeknek alapítói vagyonaiban a magánszemélyek részese-
dési hányada az 50 százalékot meghaladja, a gépeket és járműveket két év alatt amortizálhatják.

Minden vállalkozásra – így a tárgyalat vállalkozói körre is – vonatkozik az a szabály, hogy a vállalkozási nye-

reségadóról szóló törvényben felsorolt állóeszközöket gyorsítottan, de legfeljebb évi 30 százalékos amortizációs kulcs figyelembevételével írhatják le. Az amortizáció gyorsításával csökken a nyereségadó-alap, és ez adómentes fejlesztési – és finanszírozási forrást jelenthet a vállalkozásoknak.

Kedvezmények a nyereségadóban

A vállalkozási nyereségadó hatálya alá tartozó vállalkozások általában a következő nyereségadó-kedvezményeket vehetik igénybe;

– 40 százalékos adókedvezmény vehető igénybe az élelmiszer-kereskedelmi tevékenység után;

– egyes célok esetében a felvett hitelek után – adókedvezmény igénybe vehető – kamatkedvezmény jár;

– lakosság részére végzett egyes fogyasztói szolgáltatások árbevételének 5 százalékaival csökkenthető a nyereségadó. 7,5 százalékkal akkor, ha a szolgáltatást kisteleplülésen végzik;

– úgyszintén adókedvezmény jár a kisteleplülésen is és a tanyán végzett kiskereskedelmi tevékenység után is;

– adókedvezményt kap a népi iparművészeti és hagyományos háziipari termékek előállítója is;

– a gazdaságilag elmaradott, vagy a központi struktúrapolitikai döntésekkel érintett településeken végzett beruházás összegének 30 százaléka az adóból levonható. Az e településeken, de nem jogutódlással létesített új vállalkozásokat 5 évig adókedvezmény illeti meg. (65, 50, 40, 20, 10 százalék);

– csökkenthető az adó az állóeszközök beruházások és befektetések (pl. részvények) értékesítéséből származó bevétel és nyilvántartási érték különbözetek 20 százalékaival. Ez ösztönöz a vagyontárgyak és befektetések másodlagos piacának kialakulására, a befektetésekre.

A vállalkozási nyereségadó hatálya alá tartozó vállalkozások az esetleges veszteség összegével csökkenthetik a következő két év nyereségadó-alapját.

Azok a vállalkozók, amelyek 1988-ban a vállalkozási adó hatálya alá tartoztak és a bevételeket meghaladó költségeiket – tehát a veszteséget – elhatárolták, azt 1991-ig, a későbbi eredményük terhére továbbra is megterhelik.

Azok a vállalkozók, akik még a vállalkozási adó alanyaként, 1988-ban kezdték el beruházásaikat, azt költségként elszámolhatják.

Az adminisztráció is csökken: a nem társas magánvállalkozásoknak csak pénztárkönyvet, a 25 millió forint árbevétel el nem érő társas vállalkozásoknak, valamint a vállalkozási nyereségadó hatálya alá bejelentkezett egyéni vállalkozóknak naplófőkönyvet kell vezetniük, a 25 millió forint árbevétel meg nem haladó vállalkozások pedig egyszerűsített kétfős könyvvitelt alapján készíthetik el a mérleget. A 25 millió Ft árbevétel alatti vállalkozásoknak nem kell megfizetniük a Központi Műszaki Fejlesztési Alap hozzájárulást.

(folytatjuk)

Az idén is kevesebb pénz az útalapra

Március közepén ülésezett az Út-alap Társadalmi Bizottság.

Napirendjükön az elmúlt évi programjuk végrehajtásáról készült tételes beszámoló elfogadása és az 1990-re kialakított útépítési, fenntartási, és fejlesztési terv ismertetése is szerepelt. Mi is voltaképpen az útalap? Mi szerepel az idei tervekben, és az ország mintegy 90 ezer kilométernyi úthálózatának egyharmadát jelentő állami utakon közlekedők milyen változásokra számíthatnak? – Ezekre a kérdésekre kértünk választ a Közlekedési, Hírközlési és Építésiügyi Minisztériumban Kálnoki Kis Sándor miniszterhelyettől.

– Az útalap egy 1989. májusi kormányhatározatnak megfelelően jött létre, mondhatnám afféle mentőöv-ként, a folyamatban lévő munkák befejezésének segítésére. Tavaly az üzemanyag árának májusi emeléséből az útalapba jutó literenkénti két forintból 2,8 milliárddal számolhatunk. Ehhez az útkarbantartásra 5,2 milliárdnyi költségvetési összeg és körülbelül 1 milliárd forintnyi hitel járult – ennyivel gazdálkodhatott a szervezet. Ebből látható, hogy a teljes útalapnak csak mintegy 30 százaléka képződött automatikusan, a többi költségvetéssel függött. Most, 1990-re sikerült lényeges változást elérni e téren: a teljes összeg automatikusan jut hozzánk, mert a közlekedéssel kapcsolatos bevételek fogyasztási adójából összességében 19,2 milliárd forint az útalap céljaira fordítható.

– Az Út-alap Társadalmi Bizottságot minisztertanácsi határozat hívta életre. Mit jelent nevében a „társadalmi” jelző?

– Erre a bizottság összetétele a magyarázat. Létrehozása a miniszternek és az Országgyűlés építési-közlekedési bizottság elnökének volt a feladata. Az UTB elnöke is e parlamenti bizottság egy tagja, a többi pedig más, érdekelt parlamenti bizottságokból, szakmai-társadalmi szervezetekből, tudományos testületekből és a közlekedésben, szállításban résztvevők érdekeit képviselő szervezetek küldöttként tevékenykedik a bizottságban.

– Milyen jogkörök van?

– Az a fő feladata a bizottságnak, hogy felügyelje: megérkezik-e – és kellő rendszerességgel – az útalaphoz a neki járó összeg, ellenőrzi a pénz tervek szerinti felhasználását és állásfoglalási joggal megismerheti a működési köréhez tartozó előzetes kormányzati terveket, elképzeléseket.

Évi két ülés megtartása látszik célszerűnek – a tavaszt a napokban tartották meg.

– Összefoglalná, mi várható 1990-ben?

– Ami az autópálya-építést illeti: elkészült az M0-ás déli szakasza a 6-os és az M5-ös út között, és megkezdhető a kisajátítások a fővárost elkerülő körgyűrű építésének második szakaszát jelentő munka, a 6-os út és az M1-es autópálya közötti területen. Tatabányától 45 kilométernyit közelítünk Győrhez az M1-es továbbépítésével, s igen költséges előkészítést is végzünk ugyancsak az M1-es győri elkerülő szakaszához, valamint a Győrtől az országhatárig húzódó nyomvonalon. Emellett megkezdődik az M5-ös keskeny elkerülő szakaszának a tervezése. A fő közlekedési utak közül a 6-os út fővárosi bevezető szakaszának előkészítése és a 3-as Mezőkövesd elkerülő gyűrűjének építése kezdődik. Folytatódik a 4-es út Debrecenbe bevezető szakaszának kialakítása, a 47-es Szeged és Algyő közötti másfél kilométeres négysávos szakasza pedig megépült az idén. Hozzáfogunk a főváros agglomerációs úthálózatának korszerűsítéséhez, a 2-es út Vácot elkerülő szakaszának, valamint a 4-es fővárosi bevezető szakasza és az M5-ös összeköttetésének megtervezéséhez. Még mindig az útépítésnél maradvány: 1990-ben 26 összekötő, illetve bekötőt építse folyik majd ország-szerte, újabb 100 kilométernyi kerékpárrúttal 500 kilométerre nő ennek az úttípusnak a hossza. Több nagy hidat is átadunk az idén: az M0-ás I. szakaszának két Duna-hídját, valamint a Berettyó- és a bajai Duna-hidat. Folytatjuk a szolnoki Tisza-híd építését.

– Mennyibe kerül mindez?

– Felemésztí az útalap rendelkezésére álló összegnek több mint 40 százalékát, 5,6 milliárd forintot. Mivel összesen 12,3 milliárddal gazdálkodhatunk, az utak fenntartására és üzemeltetésére 6,7 milliárd forint marad. Ez több, mint tavaly, de 4–5 milliárddal kevesebb a szükségesnél. Így csak a korábbi gyakorlat folytatására van lehetőségünk, vagyis az útfelújítások során sok helyen csak vékony védőréteget tudunk felvinni a javítandó úttestre. Így persze nem számíthatunk 6–8 éves szünetre az újabb javításig. Legfeljebb 2–3 évet bír az így felújított útfelület.

Az útfenntartáshoz szükséges országszerte a közúti igazgatóságok szigorú normatív alapon, az utak állapotát és a feltételek számítógépes értékelését is figyelembe véve kapják.

Elszámoltatásuk tételes, gazdálkodásukban pedig ma már általánossá válik a korszerű szemlélet, a kivitelezők versenyeztetése a megbízások két-

harmadában már gyakorlattá vált. Persze pénz híján mindenhol vannak teljesíthetetlen, jogos igények, de azt állíthatom, hogy a meglévő keret felosztása a 2–2 megyéi átfogó közúti igazgatóságok között nem aránytalan.

– Végül engedjen meg egy kérdést a távolabbi jövőt illetően. Az 1995-ös Bécs–Budapest világiállítás nem terhel majd úgy az útalapot már a következő években is, hogy ez az arányosság már nem lesz tartható?

– Meggyőződésem, hogy nem, hiszen az autópálya-építést eddig is más forrásokból finanszíroztuk. Egyedül a Győrt elkerülő szakasz most a kivétel ez alól, ezt az útalap terhére építjük, mert nincs más lehetőségünk. A munka éppen Győr környezetvédelme érdekében sürgős. A világiállítással összefüggő útépítésekhez azonban máshonnan kell az anyagi eszközöket előteremteni. Ma úgy látom: ha stabilizálódik majd az országban a politikai helyzet, meglesznek azok a külföldi érdeklődők, akik az európai érdeklőségű magyarországi utak korszerűsítésébe szívesen befektetnek, megfelelő koncessziós feltételek mellett pedig működő tőkével is hozzájárulnak a magyar autópálya- és autótúthálózat oly szükséges fejlesztéséhez.

(MTI-Press)

Katasztrófa a sígazdaságban

A három egymást követő enyhe, száraz tél katasztrófális helyzetbe sodorta a sísportra épülő, összességében 3 milliárd dolláros üzletágakat Európában.

Az idén, legalábbis február közepéig, Franciaországban, Olaszországban és Ausztriában a hagyományos sítelerpek szinte teljesen csupaszon maradtak. Svájcban számos magasabban fekvő üdülőhelyen vékony hóréteg borította a lejtőket, de a sízőket a kedvezőtlen hírek innen is távol tartották. A leggazdagabb, legjobban felszerelt, vízben gazdag helyeken sikerült ugyan a sípályákat több száz tonna, igen költséges műhóval beborítani, ám a bevételek jelentős csökkenését ez nem akadályozta meg.

A hegyvidéki szállodák szobafoglalásai 25 százalékkal estek vissza, s egyre erősödnek az állami támogatás iránti igények. A világ legnagyobb sígyártójának, a francia Rossignol cégnek az alelnöke szerint a síkészítők meg a kiskereskedők elkerülhetetlenül tönkremennek.

A svájci sífelvonó-tulajdonosok nemrégiben segélyért fordultak a kormányhoz, a francia télisportközpontok költségvetését pedig rendkívüli költsönökkel tartják egyensúlyban. (Az elemzők szerint számos francia sícentrumot nagyra törő módon „túlfejlesztettek”, a kínálat normális hóviszonyok esetén is jóval meghaladja a keresletet.)

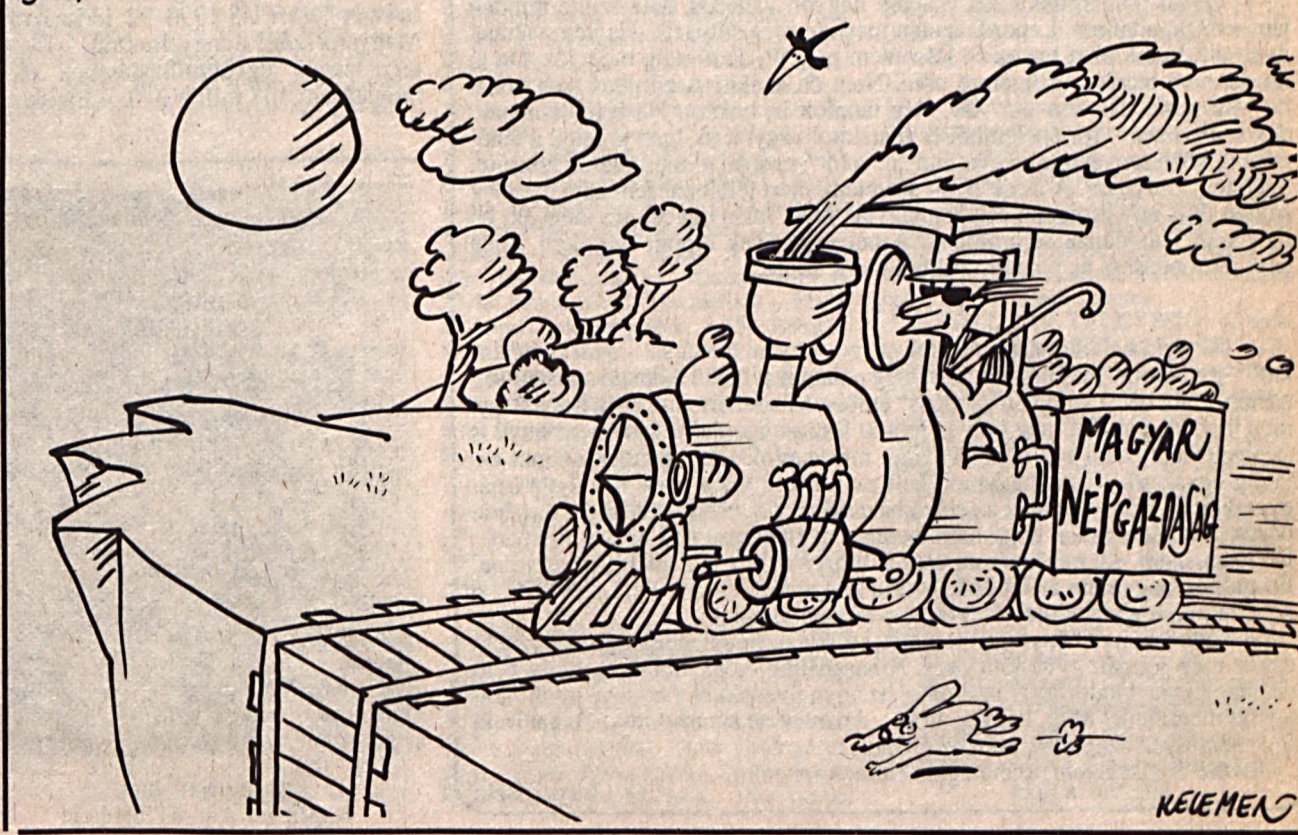
Az üdülőhelyek üzemeltetői bíznak egy számukra kedvezőbb időjárású következő szezonban, a sportszergyártók azonban tisztában vannak azzal, hogy a legrosszabbra kell felkészülniük: a sportszervezetek raktárai jövőre tele lesznek eladatlan készletekkel, s a kereskedők semmit nem fognak vásárolni. Az eladások visszaesése várhatóan már az idén is eléri az 50 százalékot.

Az európai száraz, meleg telek igazi haszonélvezőjének az USA bizonyult, mert az egyébként Európába átránduló 90 ezer amerikai évek óta otthon hódol szenvedélyének, mi több, az európai síelők is az amerikai hegyvidékek felé tartanak.

Létezik azért Európában is olyan iparág, melyre kedvezően hat, ha a lejtők csupaszon maradnak, s ez a kerékpárgyártás. Az élelmes szállodatulajdonosok ugyanis tucat számra vásárolják a terepjáró bicikliket, hogy azokat a sílifteken felszállítva, a hoppon maradt síelők mégis leszághadhassanak a lejtőkön.

(Business Week)

ÉS SZÁGULD A 424-ES

KELEMEN

MIMIKRI *ang. él egyes élőlények alkalmazkodása a környezethez színben, esetleg alakban is úgy, hogy más élőlény külső megjelenési formáját veszik fel. (Idegen szavak és kifejezések szótára.)*

MIMIKRI I.

MONOLÓG EGY PSZICHIÁTRIAI OSZTÁLYRÓL

– Kegyetlen sors! Születénapomon vágta el a számomra is küldözkészítőt jelentő munkát. Hosszú hónapok következtek az életemben – értelmetlenül. Egy kicsit mellre szívtam a dolgot. Idegeim megtáncoltattak. Kezeltetnem kellett magam. Most kérek elnézést azoktól, akikkel akkor találkoztam, amikor a második emeleti pszichiátriára vittek. Sokat ittam, de bevalom, olykor jócskán túljátszottam a helyzeteket. Nem karrierizmusból, nem szenzációhajhászás miatt, sokkal inkább azért, hogy kétséget kizáróan betekinthessek a lelki sérültek világába. Este kilenc körül érkeztem. A mentősök átadtak az ápolóknak. Perceken belül megérkezett az ügyeletes doktor. Megvizsgált, félig-meddig kikérdezett, majd a folyosói padra ültetett. Az ebédlő-társalgóban a gondozók egy része nézte a tévét, jöttömre mellém szivárogtak. Igyekeztek nevemet, lakhelyemet, idekerülésem okait, körülményeit megtudni, de leginkább egy szál cigarettát akartak megkaparintani. A sablonos kérdező-fellelekként múltatta az időt. Közben ruhát cseréltek, a faliorán láttam: majdnem tizenegyet. Kértem és nagy nehezen kaptam egy altatót, mert azt sejtettem, nem könnyen alszom el idegen környezetben, díszkivilágítással, ötdomagammal a megfigyelőszobában. A betegek már aludni kezdtek, és a doktornőre vártam, egyre bódultabban bóbiskolva. A szesz arra készítette a szívemet, hogy pumpálja a vért, az altató meg lassította. Hozzám nem szóltak, de figyelemmel kísérték állapotom. Kényelmetlenül feszengtem. Automatikus, rendszertelenül villant a szemem ide-oda. Néha a fejem is mozdult. Éjfél lehetett, amikor a nővérek megsajnálta és ágyba küldtek. Arra már nem emlékszem, hogyan sikerült lelket csiholni belém, de hajnali két óra tájban egyszer csak a doktornőt láttam magam előtt. Megint szabadkozott. Nekem aztán mindegy volt! Minden mindegy. Újabb, alapos vizsgálatok következtek, harminchévtem alatt ritkán éreztem annyira bor-

zalmasan magam, mint akkor. Szesz és altató. Nahát! Éppen csak felébredtem, lehetetlen volt parancsolni az észnek. Az éj hátralévő másfél óráját félálomban vergődve, kényszerképzetekkel forgolódva töltöttem.

– Aztán fél ötkor, fél hatkor fölébredt az osztály. Vezetőszavak, később kérdések, könyörgések, kéremkérésök röpködtek a levegőben – mindkét részről. Végre szénézhettem volna a lelki sérültek között, ismerkedhettem volna velük. Még talán én is jól közéjük illetem. Szétszórtam – néhány tartalék szálát kivéve – az összes cigarettámat. Fél nyolckor soványka reggelit kaptunk. Két kiflit, vékony szelet párizsit, minivaját. Képt persze nem, így harapdosni kellett még a vaját is. Ezután bemutatkozó „látogatás” következett az osztályvezető adjunktus előtt. Jól nézhettem ki: kölcsön pizsamában, női köntösben, amit nem tudtam megkötni, mert cseles megoldása volt. Gombóc volt a torkomban. Zavart, hogy nem tudhattam, a doktor vajon mire gondol? Arca a váratlanabb helyzetekben is nyugodt, kiegyensúlyozott volt. Ritkán szólt meg, ha igen, tömören beszélt. Rövid várakozás után behívtak az irodába. A doktoron kívül egy civil ruhás nő ült a széken, mint kiderült, ő lett a kezelőorvosom. Kötelező formakérdések, azt hittem, ezzel vége is. A soproni szanatóriumban legalábbis azt tapasztaltam, hogy a rövidke kérdézőkódolás után csak a rutinvizsgálaton, a pergő orvosi viziteken találkoztam a kezelőorvosommal. De nem.

– Utána, rágyújtottam a nyüzsgő társaságban. Meghúztam magam, míg nem a csikket el nem kunyerálta egy rutinos öreg róka. A kajafelelős nyolc éve él különböző pszichiátriái otthonokban. Látszólag durva, hangos, kiismerhetetlen. Még az is mennydörögve közli, hogy „Itt az ebéd!”. Amit mindennap rozsdamentes konténerekben tolt az osztályra, hogy a nővérek szétszthassák. Tudod milyen jó érzés tölteni, ha arra gondolok, vele sikerült olyan közeli kapcsolatban kerülnöm, hogy megkínált cigarettával, vagy ha pénzhet jutott, visszahívtott egy kávéról!

– Végigdőltem kórtermi ágyamon. Fe-

jemben kavargtak a gondolatok. Egyre távolodónak, képietlennek tűnt minden. Egy-egy hangfoszlány, egy félreérthetetlen szó jelentette csak, hogy hol is vertem sátrat. Nem tudom, aludtam-e. Ha igen, mennyit. A doktor nő fehér köpenyben vár. Kérdegetett és türelmesen meghallgatta válaszaimat a dolgozószobájában. Talán egy óra hosszúig voltam nála. Életem rendezésre váró, sarkallatos pontjait elfeledtem. Munkanélküliség? Altatók? Majnagybodás? Ugyan. Éjszakára felírt a doktor két és fél szem altatót, amit tíz órakeresztelt. Az első nap ettől még hajnali fél kettőkor nem aludtam. megbeszéltük hát, hogy este hétkor kapom meg a gyógyszert, de mert nem írták a lázlapomra, hiába könyörgöttem, tíz előtt nemigen vehettem be az altatót. Nagyon sokat nem erősködhettem, hiszen sok minden igazolta számomra, hogy gyorsan megkaphatja az ember az „agyi hovatarozását”. Ha vallja azért, ha tagadja, azért.

– Itt mondom el szobátársam esetét, aki agrármérnöknek készült, elmondása szerint éppen csak a doktori disszertációt nem tette le. Akár igaz, akár nem, annyit én is értek a földhöz, veteményhez, állatokhoz, hogy megállapíthattam: érti, tudja a dolgát. Feléste hozta be, valamilyen indokkal. Amikor ott voltam, másodszor hozták vissza a szökésből. Pizsamában, nagykabátban, bőrdőrrdel indult neki a világnak. Hogyan tudott kijutni a kórházból? A csodálkozó embereknek azt mondta, azért mászkál pizsamában, mert barátaival fogadott, hogy megmeri-e tenni. Pestre indult, hogy rendkívüli bírói szemlélet kérjen, mert úgy érzi, nem bolond. Hát nem bolond?! Szerintem nem. Visszaszállította a rendőrség. Rácsos ágyba tették, de az oldalajtókat nem húzták le, mert olyan erős injekciót kapott, hogy úgy sem jutott volna el sehová sem. Félóra múltán már aludt is. Másnap reggel tompa aggyal, az injekció hatására visszamaradt gyengességgel, izzadva, összefüggéstelenül artikulálva tiltakozott az adjunktus előtt: nem jutott el a bírói szemlére! Magam is azt hittem, nagy hibája van a srácnak, csak akkor kaptam fel a fejem, amikor az egyik reggel odaszólt az adjunktus: most már tényleg meglesz a rendkívüli szemle.

(Befejező rész jövő héten csütörtökön ugyanitt.)

Borzák Tibor

SZOMBAT ESTI MONOLÓG

1990.

A Travolta-féle szombat esti láz helyett a szokásos főzés, mosogatás, söprés-töprengés. Egyszer csak csöngetnek.

Az ajtóban a család egy régi barátja, 42 éves műszaki ember – amúgy rendes, becsületes –, egy gyerekkel, húszévi házassággal és egyéb élményekkel a háta mögött. Beengedem, addig is hétféle pihenés gyanánt leülhetek. Automatikus kávéfőzés, rég láttam, de tudom, minden bevezetés nélkül (?) hónapokkal ezelőtt elköltözött otthonról, azóta nemigen halhat magáról. Nem kell kérdeznem, míg kiszűröcsöljük a csészényi Karavánt, mindent megtudok, amitől aztán söpörni sincs kedvem, marad a töprengés...

Íme a monológ, nem Shakespeare-i, egyszerű, mint a pofon...

*

Megvultunk mi is, mint megannyian, így vagy úgy, de minden nap eltelt s voltak köztük szépek, igen szépek is. A gyerek, a tervezetéseket, a nyarak összeragasztották életünket. S ha nem is mindig arccal egymásnak, mégis mindig együtt vagy legalábbis egy ágyban aludtunk el. A közös asztalon mindig volt elegendő étel-ital, nem voltunk nagy igényűek, szombatonként a teljes lefáradást kikerültük azzal, hogy barátokat láttunk vendégül.

Aztán valahogy – valamikor mindenképpen az utóbbi egy-két évben – alamuszi módon és tempóban, mintha rák ette volna meg, apadni kezdett minden: előbb a terveink foszlottak szerte, aztán az asztalunkról az étel meg az ital fogyott, később – mit tudom én, talán éppen emiatt – a barátok is.

Mindezt helyrehozandó, pluszmunkákkal csonkított esténk nyüglődésbe fulladtak, s egyre inkább elfeledtette a számtan a szerelmet.

Ki mennyit és miért nem többet? Hát ezzel nem lehetett lefeküdni.

Elköltöztem, mert nem bírtam tovább, hogy az évek rága kapcsolat így szárad ki a szívemből. Nem bírtam tovább, hogy már ígérni, hazudni sem tudok, például azt, hogy holnaptól nem leszek ideges, vagy teljesen fásult a munkahelyemről megtervén, ahol aztán az utóbbi időben még az sem biztos, hogy helyem van. Ezért hát a „kerülő” miatt egyre távolabb esik az otthonomtól.

Azt az ócska trükköt pedig végképp meguntam már, hogy irgalomból vett ötszáz forintot papucsban belássam, hogy valószínűleg én vagyok a hibás, hiszen még nem húzom a beleim a család után, de hamarosan kilábalunk a nihilből, lesz újra nyaralás, szombat este, meg barátok, mert magam sem hiszek benne.

Nincs e fajta trükkökre fedezetem.

Egy idő óta belül valami azt súgja, hogy a család már nem, csupán a bizonytalanság él velem, tudom, úribb helyeken ezt perspektívátalanságnak emlegetik, de bennem néhány cikk-cakk után egy végeláthatatlan vízszintes vonallá simult mindez, s úgy érzem, hogy vége... Jaj, nehogy megsajnálj, utolsó életélt adó izomgörcseimmel – merthogy nincs kutyám – a családba rúgtam. Megpróbáltam mással, máshogy. A pálya zöldebbnek látszott, a tehetségem ugyanaz. Vesztettem.

Van egy konyakod?

TE.

TÜKÖRCSEREPEK

III.

Nálunk – ahogy a Tolcsvay mondaná –, sosem feszült a húr, mégis elszakadt! Pedig, nem hallottam öket balhézni egyetlen alkalommal sem. A válásnál sem cirkuszoltak. Bejelentették, hogy egyszerűen megunták egymást, csak úgy. Olyan volt, mint egy színjáték. El tudod képzelni, mennyire a padlón voltam? Akkor voltam épp tizenöt. Az öcsém tizenegy. Mintagyerekeknek nevelték bennünket. És nézz rám most. Nade, majd kitalálom ebből a dzsuvából is meglátod. Holnaptól nem iszom többé. Megfogadtam.

– *Most melyikkel élsz?*
– Az anyámmal, neki ítélték mindkettőnk. Az a szerencsétlen apám meg fizet. Sajnálom, pedig jó manus az öreg. Hébe-hóba meg szoktam nézni, hogy él-e. Elettárs van, de az is kedves. Na persze náluk nem lakték, de jó ha odamehetek.

– *Milyen a kapcsolatod az anyáddal?*
– Olyan polgárpukkasztó. Anyám nagyon vallásos, nála szinte minden lépésem skandalum. Lehold, azután meg sír, mea culpa. Ha nem váltana ilyen pillanatok alatt biztos én követném meg őt, de mindig megelőz. De jó így is, nem hagyom a fejemre nőni. Nem őt, senkit! A gimiben sem vehet hülyére senki. Ha kedvem van, még tanulok is, önként. Ha beledumálnak, akkor juszit sem! Történelemből és matekból vagyok jó. Igaz jó fejek a tanáira is, soha sem akartak úgymond „nevelni”, csupán természetesen hozzám. Szeretted? Hülyeség. A Deák Bill-t szerettem, mert féllábbal sem adta fel, meg azután őt is egy csomóan cserbenhagyták már. Talán egyetemre megyek, ha megérem. katonának semmiképp. A hetvenes évek hippit tisztetem, noha csak elmondásból és popkönyvekből tudok rólok.

IV.

– Nézd, ki keli mondanom kerek-perec. Anyám életúrsát – a mi „új apánkat” – gyűlölöm. Viki húgom talán még nálam is jobban. Allandó a feszültség otthon. Gabi bácsi amolyan „pedáns” ember. Mindenért ránk szól, hogy ő így, meg úgy, meg akkor, meg milyen felnőt lesz az ilyenből? Tudom, az anyu is szenved, mert nem tud dönteni: vagy mi, vagy ő. Elég áldatlan állapot ez. Pedig egyszerűen csak hagyniuk kellene minket. Gabi bácsi nevelje a saját gyerekeit (kettő is van neki az előző házasságából), bennünket pedig hagyjon békén! Be kéne látnia, hogy mert az anyu új élettársa, még nem a mi apánk. De azt hiszem, ezt neki már az összeköltözés előtt tisztáznunk kellett volna. Én tudom, hogy nem a Gabi bácsi túrta ki apánkat a családi otthonból, de be kéne látnia, hogy az ő helyét (apát) nem sajátúthatja ki.

– Tudod, néha a hányinger kerülget, amikor az apura megjegyzést tesznek, ekkor még jobban gyűlölöm őket. Kihaszalják, hogy nincs itt, hogy nem szólhat vissza. Undorító az is, amikor az anyu ilyenekkel jön: ugye mi mindig együtt maradtunk? Meg, hogy apátok... Apánkat ne bántsa senki! Ó igazán jó fejl, nem ilyen szegletes, mint ez a Gabi.

Jövőre érettségizem, utána úgysí elbűnök innen!

Bayer Béla

TEMPUS-törekvések

Egyetemi kapcsolódás az Európai Közösséghez

Az Európai Közösség Bizottsága (ez év januárjában) ülésén elfogadta a TEMPUS-programot, amely Kelet-Közép-Európa országainak fejlődését hivatott segíteni a felsőoktatás fejlesztésén, nemzetközi kapcsolódásán keresztül. Az elfogadott TEMPUS-program a PHARE-program részeként Magyarország és Lengyelország, valamint az EK egyetemei, vállalatai és egyéb intézményei közötti ötéves együttműködést támogatja. E program felvállalja a 24-ek EK-n kívüli országai és Lengyelország, ill. Magyarország közötti felsőoktatási kapcsolatok fejlesztését is, és az EK Bizottság együttműködési politikája függvényében a TEMPUS kiterjeszkedik a többi környező reformország felsőoktatásaira is. A TEMPUS 1990–92. időszakra Magyarország, Lengyelország – EK-tagországok együttműködésének támogatására 107 millió ECU-t irányoz

elő, részben építve a helyi erőforrásokra is. Ebből az összegből 1990. évre 20 millió ECU felhasználását tervezték, a további források rendelkezésre bocsátása függ a program előrehaladásától, eredményességétől.

Közös európai projektek:

Egyetemek közötti és/vagy egyetem és vállalatok közötti együttműködések kiépítése. (Közös tananyagfejlesztés, tanártoábbbépzés, intenzív kurzusok, nyelvi képzés, távoktatás, az ezekhez szükséges eszközök beszerzésevel.) A közös európai projektekben legalább egy kelet-közép-európai intézmény és két EK-tagország intézményének kell részt vennie.

Tanár, diák és egyetemi hivatalok mobilitási ösztöndíjak formái:

– Diákok külföldi részképzése, ipari gyakorlata (mindkét irányban), különösen támogatva a közös európai projektek keretében utazókat.

Az aluljáróban
Kapfinger András felvétele

FÖLDRAJZOKTATÁS NÉMETÜL

A pécsi JPTE Földrajzi Intézete 1989. szeptember 1-jén alakult meg, amely a főiskolai szintű földrajz tanseket is magában foglalja. A hagyományos Természeti Földrajzi és Társadalom Földrajzi Tanszék mellett szintén tavaly, szeptember elsején kezdte a munkáját az elsősorban idegennyelvű Földrajzi Információs Központ (FIK). A FIK az oktatás és ismeretterjesztés hasznára kíván működni úgy, hogy az egyetemi és főiskolai szintű földrajz-német szakos hallgatóknak biztosít hagyományos és audiovizuális szemléltetőanyagokat – videóit, számítógépet, parabolaantennát stb. – magyar és idegen (angol, német) nyelven. Erre anyagi fedezetet nyújt a düsseldorfi Hermann Niermann Alapítvány, amely 50 ezer márkát folyósított erre a célra.

Az egyetem által elindított képzésnek az a célja, hogy olyan földrajz-tanárokat képezzenek, akik ismerik és alkalmazni tudják majd a földrajzi szakismereteket német nyelven. A jelentkezőknek persze megfelelő, legalább középfokú német nyelvtudással kell rendelkezniük. A képzés szeptember elsején indul speciálkollégium formájában, ideje négy félév, az 5. félévben a hallgatók külföldi egyetemeken vehetnek részt részképzésen. Az egyes félévek anyagait (pl. általános népszerűség és településföldrajz, kommunikáció-földrajz, étnikumok a Duna-medencében) heti két órában oktatják mad, amely képzés keretén belül kiemelt feladatként kezelik a szemléltetést.

Egyébként a FIK-nek egy együttműködés keretében már 10 baranyai községgel van kapcsolata, és ezekre a helyekre rendszeresen eljárnak földrajzi előadásokat tartani.

Óvári Zsolt

Köszöntjük

VINCE

nevű olvasóinkat

A Vince név a latin Vincentius rövidüléséből származik. Jelentése: győztes.

Mulatságos történet fűződik Ferreri Szent Vince nevéhez, aki domonkos rendi szerzetes volt. Egyszer felkereste egy bősészédű asszonyt, s elpanaszolta, hogy házsártos, veszekedős férje van. Erre kért segítséget a paptól. Az egyet javasolta, a békességet, de hozzátette, ha a kolostoruk kapujában két egy korsó vizet a kolostor kútjából, s abból iszik egy kortyot, mikor hazajön a férje, az segíteni fog. Igaz, nem szabad lenyelnie a vizet, mindaddig a szájában kell tartania, amíg tudja, s csodálatos dolgokat fog tapasztalni. Így is tett. Mikor a férj hazajött, morgott, zsörtölődött kicsit, de mivel az asszony nem válaszolt, mert tartogatta a vizet a szájában, abbahagyta ő is. Azóta mondják Velence környékén veszekedéskor: Igyál egy kortyot Szent Vince vízéből!

Ma köszönhetjük még a Honorátákat, Honóruszokat, Iréneket, Juliánákat és Kreszcenciákat.

A Nap kél: 5.16 órakor

nyugszik: 18.18 órakor

A Hold kél: 13.32 órakor

nyugszik: 3.20 órakor

Változókéony idő

Észak felől lassanként csökken a felhőzet, már inkább csak délnyugaton, illetve keleten fordul elő elszórtan gyenge eső. A szél mindenütt északnyugati, északira fordul, a Dunántúlon néhol viharos lesz, majd napközben mérséklődik. A legalacsonyabb hőmérséklet általában 3 és 7, a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 12 és 16 fok között alakul.

Párbeszéd

valahol

Magyarországon

– Micsoda idők. Barátom! Dölnék már Jerikó falai...

– Még egy pár napig kibírhathatna. Kitérő plakátragasztó hely...

Eseménynaptár

130 évvel ezelőtt, 1860. április 5-én született Kolozsvárott Istvánfi Gyula botanikus és mikológus (gombaszakértő). Kidolgozta a peronoszpóra elleni küzdelem módszerét, és szabadalmaztatta a cellulóz nyérését kukoricaszárból és nádból. Munkássága jelentős a filoxéra és a szőlőbetegségek leküzdésében, és kiemelkedő eredményeket ért el a bor minőségének javításában is. Megalapította 1898-ban az Ampelológiai (Szőlészeti és Borászati) Intézetet és annak első igazgatója volt. Mint mikológusnak értékes munkája a magyar ehető és mérges gombák könyve (1899). Életről Rapaics Rajmund: A magyar biológia története (1953) című könyvében olvashatnak.

120 éve, 1870-ben ezen a napon hunyt el Claude Niepce francia tiszt, feltaláló, aki 1847-ben először használta a fényképezésnél negatívként üveglemezt. A fényképezés úttörője volt, 1816-ban sikerült rögzítenie a camera obscura szerkezettel rajzolt képet aszfaltbevonattal ellátott lemezen.

*

Száznegyven éve született Halmi Ferenc (1850–1883) színész, a legnagyobb magyar színművészek egyike. Az operától a tragédiáig mindent játszott, bonvivánként éppúgy nagyot alakított, mint jellemszínészként. Művészetének fő eszköze hangja és kifejező beszédtechnikája volt.

„Általuk leszünk jobbak”

Verőfényes március végi délután. Gyermekszívjától hangos a „Kismajor” (Moszkva tér 20., a néhai úttörőház) második emele, ahol is közpályos szellemi fogyatékos gyermekek számára rendezett játszótérrel a Conditio Humana Alapítvány. Siményi Kamillóné gyógypedagógussal – az alapítvány titkárával – az alapötletéről beszélgettünk.

– Korábbi gyógypedagógiai tapasztalataim adták az ötletet, meg az a tudat, hogy szükségünk van a sérültekre, mert tulajdonképpen bármilyen szörnyű is, hogy ők vannak, de mi rajtuk keresztül és általuk leszünk jobbak. Ezt mondjuk a legjobban akkor éltem meg, amikor fenn dolgoztam egy egészségügyi gyermekotthonban, Budapestben. Itt egészen súlyos beteg, úgy mond idióta gyerekek voltak. Elfekvők, a legsúlyosabb társaság, de a szemük mosolygott, ha az ember fölülük hajolt, és egyáltalán, lehetőleg velük kommunikálni. Ekkor határoztam el, hogy általános iskolás gyerekeket felviszek hozzájuk játszani. Össze is állt egy kis társaság, akik gitárral a kezükben feljöttek. Leültek a kórterem közepébe, a nővérek kiszedték az ágyból a beteg gyerekeket oda melléjük, akik oda másztak az általános iskolások közé, akik muzsikáltak, énekeltek nekik. Gyermekdalokat, Halász Jutka-énekeket. A betegek rettenetesen élvezték. Az általános iskolás vadócok talán még jobban. Ami döbbenetes, találkoztam annak az iskolának az egyik pedagógusával, ahonnan a gyerekek

jöttek, és mivel az iskolában elterjedt a híre, hogy néhány gyerek egészségügyi gyermekotthonba jár, már messziről mondta: ne szólj egy szót sem, elmondom neked, kik azok a gyerekek, akik oda járnak! Tudod, mennyire megváltoztak ezek a srácok az osztályban? Más a közösségi magatartásuk, egészen más lett a személyiségük. Mintha kicséréltek volna őket, meglátszik rajtuk, hogy valami nagyszerű dolgot csinálnak.

– Ezek szerint azok a srácok, akik hasonló korú beteg társaiknak segítséget nyújtanak, egyfajta pozitív túlkéréseségnek esnek át egyben?

– Feltétlenül. Sőt, a gyerekek még érzékenyebbek gyerektársaik problémáira, és még inkább meg tudnak tisztulni rajtuk keresztül. A felnőttek nagyon sokszor már fáultak és legyintenek, mert az életből már annyi szörnyűség érte a felnőtteket, hogy inkább már menekülnének. A gyerekek talán nem is látják a szörnyűségeket. Valahol valami csodálatos kontaktus van gyerek és gyerek között, beteg gyerek és ép gyerek között. Ez fantasztikusan szépen jön ki a nyaraltatásokról ezekkel a felnőtt fiatalokkal, akik tulajdonképpen még maguk is gyerekek, és teljes felelősséggel vállalnak el egy kis nyomorult gyereket, aki még csak nem is szép, beszélni sem tud, orra folyik, pelenkás. Ennek ellenére úgy tudják szeretni, úgy tudják ölelni, úgy tudják dédelgetni, mintha a világ legszebb gyereke volna.

– Mennyiben köti ezt Eszti néni a vallásosságához?

Raj Tamás nyilatkozata

Tájékoztatásul közlöm, hogy Tökés Lászlóval nyilvános célra készült közös fényképünk felhasználása választási nyomtatványomon félreérthető, és ezért azt visszavonom. Tökés László a hozzám intézett, a Magyar Nemzetben közölt nyílt levelében írja: „Bármely nemzeti viszálykodásnak leghatékonyabb ellenszere az egyetemes közreműködő cselekvőszereget.” Ez vezetett a kép közlésekor. Sajnálatomat fejezem ki, hogy a választókerület egyes politikai pártjait, a két azonos eszmét valló lelkész látványa méltánytalan vádakra ragadtatta.

Peches szerencsések

Leküzdhetetlen akadály elé állította a sors az indiai Kerala állam lottóigazgatóságát. Már minden előkészületet megtettek a földjé ünnepélyes átadásához – a tévé, a rádió, a lapok mozgósítva –, hiszen irigylésre méltó az ismeretlen lottózó szerencséje. A boldog nyertes azonban nem jelent meg szelvényével a nevet és címet tartalmazó boríték kinyitásánál. A Hindustan Times szerint ennek transzcendentális oka volt: a két személyre szóló európai utazást, valamint a legújabb típusú Toyota kocsi Krisna nyerte, a hindu vallás istene. Az előzmény: az egyik szentély papjai, miután nem tudtak megállapodni, hogy milyen néven szerepeljenek a szelvényen, Krisnát jelölték feladó gyanánt. Nyertek. Sajnos a főnyeremény nem ruházható át...

Conditio Humana (2.)

– Jó, hogy a vallásos szellemben nevelkedett gyerekeket nyitogatják valahogy a szeretet parancsai, de került közénk olyan gyerek, olyan fiatal, aki abszolút nem volt vallásos. Ezek is teljes tisztelettel nézik a többiek vallásos megnyilatkozásait, még a közös imát is, noha nem kapcsolódnak be, de a gyerekekkel ugyanolyan nagy szeretettel bánnak. A szülők közt is nagyon kevés a hívő, de jönnek és hozzák a gyerekeket, mert szeretetre éhesek és azt mondják, itt kapnak valamit, amit máshol nem találnak meg. De kérem, talán őket, a szülőket kellene inkább megszólaltatni! „Gomba, gomba, gomba / nincsen semmi dolga” –

hallatszik ki a tereméből az énekes-játékos foglalkozás egy-egy foszlánya. Főiskolások vezetik, az ország valamennyi területéről eljöttek szinte. De legalábbis Gyöngyös, Kiskunfélegyháza, Budapest, Bonyhád képviselteti magát. Arcuk örömet sugárzó, tekintetük nyílt. Mimetikus mozgással kísért megnyilatkozásokat látok, gitárkísérettel. Úgyes, nagyon ügyes! Megkapó, amint az egyik legényke eljut a „bolond homokra építet” kezdetű játékot. Gesztikulálva, énekkel kísérve. Szinte mindegyik sérült mellett egy főiskolás. „Isten áldja a gyengéket, hogy kapjanak támogatást és törődést szerencsésebb testvéreiktől” – vallom velük együtt, miattaleget téve Siményiné biztatásának, helyet foglalok a szülők körében.

(folytatjuk)

Bayer Béla

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.05: Hangszemle. 8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelfő. 9.05–11.00: Napközben. 11.10: Cigaretta. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.05: Klasszikusok délidőben. 14.05: Újraolvasva. 14.15: Magyar tájak dalaiból, táncából. 15.04: Tisztes uriház. Emile Zola regényének rádióváltozata. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Kíváncsiskodó. 16.45: Labirintus. 17.05: PAF-műsor. 17.30: Népdal-feldolgozások. 18.00: Esti Magazin. 18.30: Háttér. 19.05: Sportvilág. 19.15: Látnak, hallottnak, olvastuk. 19.40: Népzene. 19.50: Hajszálgöyökerek. 20.05: Tanakodó. 21.05: Dohnányi Ernő élete és munkássága. 22.00: Hírvilág. 22.30: Korkóstoló. 23.05: Operaest.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben: Zarah Leander és Maurice Chevalier. 9.03: Bemutatjuk Michael David lemezét Prágából. 9.45: Népszerű fűvös muzsika. 10.15: Édes anyanyelvünk. 10.20: Operaszlágerek. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: A mi korunkban. Szolg. műsor. 11.25: Gyulai Gaál Ferenc szerzeményeiből. 12.10: Régi nóta, híres nóta. 13.05: Nosztalgiahullám. 14.00: Lelátó. 14.30: Szívem nagyon forró kezd lenni. 15.05: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. 15.20: Az Exotic együttes hangversenyt. 16.00: Vendégszében. 17.05: A mi utancánk... 17.30: Gordiusz. 18.30: Popregiszter. 19.05: Serdületlen anyák... 19.30: A Poptarisznia dalaiból. 20.20: Alma és a fája. 21.05: Nemes György: Nincs titok. 21.30: Ahogy mi zenélünk. 22.00: Rádió 11. 23.20: A Doors együttes összes nagylemeze.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.10: Századunk zenéjéből. 10.20: Rádiószínház. 10.52: Romantikus kamaramuzsika. 11.33: Paer: A karmester. Opera. 12.05: Zenekari muzsika. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: A Kujken-kamaraegyüttes játszik. 14.29: A Berlini Filharmonikus Zenekar hangversenye. 16.05: Robert Devereux. Részlettel Donizetti operájából. 17.00: Kapcsoljuk a ...

RTV

stúdiót. Kb. 18.00: A Kölni Collegium Vocale madrigálokát énekel. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: Mesterségtűnk címere – Gazdálkodj okosan! 19.35: Rádióhangversenyekről. 20.05: Szvjatoszlav Richter zongorázik. 21.03: Mignon. Részletek Thomas operájából. 21.40: Händel-művek. 22.32: Napjaink zenéje. 23.08: A halál kilovagolt Perzsiából. Rádiójáték.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobby. 9.50: Párizsi magyar figyelfő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangzó. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmünk útja. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismertető sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40: Rádióegyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismertető sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kommentár nélkül. 19.40: Könyvzemle. 20.00: Hírek. 20.40: Tallós magyar folyóiratokpad. 20.50: Mérlegen. 21.00: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nélkül. 23.40: Könyvzemle. 24.00: Hírek.

0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Tallós magyar folyóiratokpad. 0.35: Mérlegen. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 9.00: Képzőművészet. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10–10.40: Szünidei matiné. 10.40: Barenboim Beethovenről. Filmsorozat. 11.05: Szia, Mami! 11.35: Mozgató. 11.45: Képzőművészet. 16.20: Képzőművészet. 16.30: Foci angol módra. 16.50: Pannon krónika. 17.00: Hírek szerbhórvát nyelven. 17.05: Hármass, „csatorna”. 17.55: Kozmosz. Dok. film. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lottósorolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szomszédok. 20.35: Reklám. 20.40: Hírhatár. 21.25: Képes nóták kíváncságműsora. 21.55: Szonatina egy páváért. 23.05: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.53: TV2. 19.00: Ne menj a tölgfához! Lengyel film. 20.30: TV2. 20.35: Fejezetek az első világháborúból. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: Romok a felszín alatt. Portugál film. Kb. 24.00: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Sinha Moca. 9.30: Tájak és emberek. 10.00: Iskolatévő. 10.30: Érték. 12.15: Idősek klubja. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 13.40: A Bodeni-tó az irodalomban. 14.05: Trükkdoboz. 14.20: Batman. 14.45: Ház az Eaton téren. 15.35: Perrine. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini trailer. 16.35: Zenei műhely. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Játékajánlat. 17.10: Spit MacPhee igaz története. 17.35: Mini lexikon. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: Falcon Crest. 19.30: Híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Muzsikussúr. 21.50: Oldalajlantások. 22.00: Videotéka. 23.00: A szív titka. Melodráma. 0.35: Hírek. 0.40: Jégkorong VB. 1.40: Hírek. 2. műsor: 16.10: Művészlexikon. 16.15: Sport. 17.15: Banglades, a bengálok országa.

18.00: Sinha Moca. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Belpolitikai magazin. 21.05: Spektrum. 22.00: Híradó 2. 22.25: Klub 2, majd: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Gazdagok és szépek. 6.25: Halló Európa – Jó reggelt, Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Kedves Bill bácsi! 11.00: Explózió. 11.45: Dr. med. Marcus Welby. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Kedves Bill bácsi! 15.30: Játssz velünk! 15.40: Hírek. 15.43: Űzleti hírek. 16.00: A Munster család. Családsorozat. 16.30: Újdonságok a moziban. 17.10: Játékshow. 17.45: Csillagtalár. 17.55: Hírek. 18.00: Dr. med. Marcus Welby. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A hatmillió dolláros férfi. Akciófilmsorozat. 20.15: Autósiskola. Vigjáték. 22.00: A gyilkosok nem mutatkoznak be. Akcióhorrorfilm. 23.45: Hírek. 23.55: Thunderbolt – Freddy, a krupié. Akcióvígjáték. 1.35: Aerobic. 1.40: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Hírek, időjárás. 8.15: Videodivat. 8.45: Egyveleg. 9.00: Hírek, időjárás. 9.15: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Hírek, időjárás. 19.45: Időjárás. 20.00: Klasszikus filmek. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Golf-hírek. 22.20: Az ördögök. 0.20: Hírek, időjárás. 0.35: Kék éj. 1.35: Időjárás. 1.50–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Tell Vilmos földjén. 16.40: Teleszkóp. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzőlecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-funci-fantázia. 18.35: Pihenőidő. 19.00: Teleturisztika. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillgó papíros. 20.00: Egészségünk. 21.00: Észak-Dél. 21.30: Találkozások. Hírmagazin.

22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Hiányjel. 23.45: Komolyzene. 0.10: Frankofón területek. 0.40: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SATI-gyell! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Szeretethajó. 9.50: Egészségvédő ötletek. 10.00: Hírek. 10.05: Tévébolt. 10.30: Pénz hazuról. Filmvígjáték. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévé-tűzde. 14.00: Műsorlejtés. 14.05: Perrine. Rajzfilmsorozat. 14.30: Ötletek konyhatündereknek. 14.40: Szeretethajó. 15.30: Boldog napok. 15.55: Tévébolt. 16.05: Füstölő coltok. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Divatöltetek. 17.45: Műsorlejtés. 17.50: Egy Duke ritkán jár egyedül. Krimisorozat. 18.45: Hírek, időjárás. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Hírek, időjárás. 20.00: T.J. Hooker. Krimisorozat. 20.55: Hírek. 21.00: Hunter – Egy halott a távolba lát. Tv-film. 22.35: Hírek, sport, időjárás. 22.45: Elátkozott örökösök. Horrorsorozat. 23.35: Filmesek órája. 23.50: Műsorlejtés.

JUGOSZLAV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 14.45: Hírek. 14.55: Az éjszakát önként töltjük. 17.00: Híradó. 17.20: Beszélgetésünk az egészségről. 17.50: Sorozat gyerekeknek. 18.20: Számok és betűk. 18.50: Dokumentumfilm. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Híradó. 19.53: Időjárás. 20.00: Panoráma. 21.05: Vetélkedő. 22.20: Híradó. 22.40: A mai sport. 22.45: Az éjszakát önként töltjük. 0.50: Hírek. 2. műsor: 15.45: Hírek. 15.50: Tv-naptár. 16.00: Választások '90. 17.00: Kölyökidő. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.20: Dalmáciai körzeti program. 19.30: Híradó. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: „Mézés hónapok”. 21.30: Tv-mix. 21.40: Komolyzene. 22.15: Választások '90. 23.15: A pénteki műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, a Super Channel, a TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917 Ft/db, a 3-5. köteteké: 980 Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Ön már most előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő 4-20. kötetét,

21 500 Ft-os áron.

Név:

Cím:

...példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetait
az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

*

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbé válik, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

*

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvtárakban, a szerető megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, kérjen egy csekket kiadónktól, s azon adjon fel címünkre

24 314 Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Közoktatásfejlesztési

Alap

Díjazottjainak

I.

Országos

Találkozója

Szekszárd, 1990. IV. 5-7.

Az előadásokat és a konzultációkat 15 szekcióban tervezzük.

Kérjen előzetes információt a rendező iskolától.

Cím: 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 2-10.

Telefon:
74/12-318 Babai Zoltán igazgató
74/11-288 Szóts Istvánné ügyintéző

Hirdetését

Pécs (72) 41-580

Szekszárd (74) 16-277

Dombóvár (74) 66-779

Tolna (74) 40-476

Gerjen (75) 37-060

telefonon is

feladhatja

Dublinban, a Zöld sziget fővárosában dél körül olyan sűrű a szmog, hogy az utcákon nyomasztó, kora esti a hangulat. Athént, az ósi várost majdnem mindennap piszkosbarna felhő borítja – és tömegével űzi az idősebbeket a kórházba. Milánó polgármestere kitiltotta a városból a teherautókat, kérte az autósokat, hogy egy ideig ne használják kocsijaikat – mindenki más pedig csavarja lejjebb a fűtéskapcsolót.

Budapestben egyórai séta annyira mintha valaki elszívna egy doboz cigarettát. Krakóban az évszázados városban a régi homokkőszobrok arcát lemarta az óriási acélmű füstje. A prágai Hradsinból gyönyörű kilátás nyílik a város felett lebegő nehéz füstködre – hacsak nem fúj a szél. Bitterfeld keletnémet városkából minden évben egy hónapra a tenger mellé küldik a gyerekeket – szívjanak időnként tiszta levegőt. Madridban néhány taxifőnök gázmaszkot ölt, mert a csúcsforgalomban araszoló autók kipufogógázai ölnek. Európa fulladozik.

A levegő szennyezése nem ismer határokat. Ahhoz, hogy tiszta legyen a levegő, két dolog kell: pénz és szilárd politikai akarat, ha a kontinens meg akar szabadulni a fullasztó, maró, milliárdok mérgező gázok forrásaitól.

Az iparilag fejlett Nyugat-Európában a szén és az autók a két fő bűnös. De a kontinens nyugati felének amúgy nem csekély gondjai eltörpülnek Kelet-Európa kolosszális, évtizedeken át eltitkolt, mellőzött vagy tudatlanságból fel sem ismert problémái mellett. A „szocialista országok” szinte antikvitásnak számító üzemei igazán csak a légszennyezésben világ bajnokok. Vannak, persze, korszerű berendezések, amelyekkel meg lehetne próbálni csökkenteni a szennyezés mértékét. „Ezeket az üzemeiket felszerelni a modern nyugati tisztító-szűrő berendezésekkel olyan, mintha egy hulla csuklójára aranyórát kapcsolnánk” – jegyezte

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

..... példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesíték.

A megrendelő neve:

Címe: (város, kerület, utca, ltp., emelet, ajtó):

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,- Ft,
negyedévre: 600,- Ft,
fél évre: 1200,- Ft,
egy évre: 2400,- Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem ki.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentés nélkül az alábbi címre adják fel:

Vidéken: postahivatal, helyben
Budapest: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest XIII., Lehel u. 10/a.

A Lakáskarbantartó Ipari Szövetkezet

felvételre keres

magas szakmai tudással rendelkező munkatársakat

- asztalos
- kőműves
- melegburkoló
- ács szakmákban.

Jelentkezni lehet: Szekszárd, Marx K. u. 22.

LEVEGŐT!

meg kifejezően egy környezetvédelmi szakember.

Magyarország – főleg Budapest – utcáit legjobb a Kelet-Európában készült, korosodó autótömeg borítja be füstjével. A rádió időnként kénytelen figyelmeztetni az embereket, hogy legalább a gyerekek és az idősebbek ne menjenek „szabad levegőre”. A magyar autópark átlagéletkora legalább kilenc év és akkor még nem szőlünk a kétüteműek különleges légszennyezési képességéről. Az ólommentes benzint széles körű használatát, a katalizátorok felszerelését a pénzügyi hiánya akadályozza.

Hollandiában és az NSZK-ban adókedvezményt kapnak azok, akik a katalizátort felszerelik: az Audi minden típusa katalizátorral jön ki a gyárból. Szabvány! Svédországban kötelező minden 1989 óta gyártott autóra.

Krakko városának kincsei szerepelnek azon az ENSZ-listán, amely az emberiség féltett örökségét tartalmazza. A város elrendelte az acélműnek, hogy egyharmaddal csökkentse a termelést (szennyezést), de ez folyamat évekig elhúzódhat. Varsóban januárban duplájára emelték a benzint – a szennyezettség 20 százalékkal csökkent.

Persze, Nyugat-Európában is drasztikus intézkedésekre volt szükség. Miután Paolo Pillitteri milánói polgármester kísérletképpen minden vasárnap betiltotta az autózást, a levegő szennyezettsége több mint 30 százalékkal csökkent – az emberek pedig

gördeszakkal, kerékpárral – és lovakkal – járták az utcákat.

Athént gyűrűként veszik körbe a hegyek, így a város felett megszorul a gyárak füstjéből, kipufogógázából álló „levegő”. Voltak olyan idők, amikor a városközpontból ki kellett tiltani az autót, be kellett zárni az iskolákat és felére kellett csökkenteni az ipari fűtőanyagok felhasználását. Athén 1996-ban olimpiát akar rendezni. Az Európa-bajnokságon egy szovjet maratonfutó kifakadt: „Szűr, fáj a tüdőm. Egyszerűen bűn versenyt rendezni ilyen mocskos levegőben”.

Írország most éppen fél évig az Európai Közösség soros elnöke: Dublin úgy véli, itt az ideje, hogy ebben az időszakban álljon neki a Smaragd Sziget kitakarításának. Padraig Flynn környezetvédelmi miniszter betiltotta a szentet a fővárosban, ahol a széntüzelés és a füstköd miatt népbetegség a légzőtüti panasz.

A viktoriánus London hírhedt füstködét drákói levegőtörvények oszlatták szét. Ma már az autók a fő légszennyező. Kopenhága a biciklisek városa – büszke is a levegőjére –, s most azt tervezi, hogy a városközpontba hajtó autósoktól kiűzdi a szed. Ennél is fontosabb, hogy az Európai Közösség tizenkét tagállamának közös rendelkezései szerint 1993 áprilisáig fel kell számolnia a levegőt legjobban mérgező tényezőket, utána pedig szabvány írja elő a levegő tisztaságát.

Az pedig Európa levegőjére nézve döntő lehet, hogy az átalakulások, forradalmak után együtt lehet működni Kelet-Európával. Nem is olyan régen erről csak álmodni lehetett. Az új keletnémet vezetés azonban eddig eltitkolt, elrejtett, szörnyű környezeti bűnökről rántotta le a leplet. És a minap már azt mondta egy nehézipari miniszterhelyettes: tiszta szoba akarunk lenni az Európai Házban.

MTI-Panoráma

Ha minden kötél szakad...

Meglepő és merőben újszerű kezdeményezéssel tartott sajtótájékoztatót a Bp. Honvéd Klapka utcai cselgáncs székében Oszvár András. A volt válogatott cselgáncsozó ezúttal, mint a tavaly júliusban megalakult Magyar Kötélhúzó Egyesület elnöke tájékoztatta az újságírókat arról a közelgő eseményről, amelynek szülőatyja és életre hívója ő maga és az MKE magját alkotó honvédos cselgáncsozók.

Eszerint május 1-jén délután a Dózsa György úti felvonulási téren START-STOP kötélhúzó-verseny lesz, amelynek fő támogatója a Vasedény Vállalat. A rendezvény további szponzorai közül ki kell emelni a Szegedi Kender- és Műanyagfeldolgozó Vállalat nevét, amely a nem mindennapi viadalhoz szükséges kötelet gyártja. A sporteszközök ugyanis mintegy 12-14 tonnás hűzőerőt kell kibírnia, mivel az erőpróba során gépek és emberek küzdenek meg majd egymással. A tét: négy kategóriában (személy-, kisteher-, tehergépkocsi és kamion) a kötélhúzóknak működő gépjárműveket kell visszatartaniuk, illetve elhúzniuk. Siker esetén az eddig ismeretlen versenyágban a résztvevők a Guinness-rekordok könyvébe kerülhetnek.

A kötélhúzósport népszerűsítését szolgáló küzdelmek iránt várhatóan nagy lesz az érdeklődés. A szervezők 40-50 gépjármű nevezésére számítanak. A Hungarocamion például öt gépkocsijának indulását jelentette be, és minden valószínűség szerint ott lesz a Dózsa György úton Krasznai János is 1000 lóerős kamionjával.

Olimpiai múzeum a Genfi-tó partján

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) lausanne-i székhelyének közelében a Genfi-tó partján az amerikai Disneylandet idéző olimpiai múzeum és park építését tervezi.

A NOB negyedik és egyben legnagyobb múzeuma, amely már a XXI. századot idéző, a tervek szerint 2500 négyzetméteres alapterületen 1993-ra, a NOB megalakulásának centenáriuma készül el. A létesítmény merőben más jellegű lesz, mint a szoros értelmében vett kiállítási helyek, mivel az olimpiai mozgalom történetét egy szórakoztatócentrum keretében ismerhetik meg a látogatók. Az érdeklődők, ha akarják, szimulátorok segítségével élhetik át egy sprintszám rajtját, vágy akár egy síugróverseny történetét, miközben saját bőrükön érezhetik, mennyire nehéz az általuk kedvelt sportág magas szintű űzése: a lab-

dajátékokat és tomaszereket ugyanis a helyszínen is kipróbálhatják a látogatók. A számítógépek és videokazetták tömkelege pedig abban nyújthat segítséget az arra kíváncsiaknak, hogy kedvenc sportolójuk milyen eredménnyel szerepelt egy adott világversenyen.

A nagy érdeklődést kiváltó olimpiai park létrehozása körül egy pontban van vita a NOB illetékesei között: a múzeum ott-hont adjon-e a mozgalom fekete lapjainak is – így az 1968-as mexikói olimpia előtt vérbe fagyasztott diáklázadásnak, a müncheni terroristaakciónak, a szöuli doppingbotrányának –, avagy az Olimpiai Játékoknak csak a napos oldaláról emlékezzenek meg a látogatók. Az érdeklődők, ha akarják, szimulátorok segítségével élhetik át egy sprintszám rajtját, vágy akár egy síugróverseny történetét, miközben saját bőrükön érezhetik, mennyire nehéz az általuk kedvelt sportág magas szintű űzése: a lab-

A Festo jóvoltából

Rangos kosárlabdakupa serdülőknek

A diáksport kiemelkedő szünidei eseménye a Pakson máj 10-án vasárnapig sorra kerülő Festo Kupa nemzetközi kosárlabdatorna, amelyen hat ország (Románia, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Lengyelország, Görögország, Magyarország) hat iskolájának serdülő kosárlabdacsapata indul. A résztvevő csapatok: Bólyai Liceum Marosvásárhely, Sabaci Gimnázium, Wisla Krakow, Chemosvit Svit (csehszlovák), Energetikai Szakképzési Intézet DSE Paks, Athén Ifjúsági válogatott. A nagyszabású torna házigazdája a paksi Energetikai Szakképzési Intézet diáksport-egyesülete, támogatója pedig az Ipari vezéreléstechnika fejlesztésében élenjáró cég, a Festo.

- B -

Holland kapitányválság

Cruyff vagy Bennhakker?

A bíróság nem adott igazat Thijs Libreggs, holland szövetségi kapitánynak, akit a játékosok, a világsztárok nyomására eltávolítottak a kispadtól. Megy a találgatás: vajon ki lesz a holland válogatott szövetségi kapitánya a világbajnokságon? A szövetség az egykori nagy sikerkövácst, a világszerte „Generálisnak” becézett Rinus Michelst szeretné megnyerni, de ellene – eléggé furcsa – van Bastenék ugyancsak tiltakoznak. Egyértelmű jelöltjük: Johan Cruyff, a holland labdarúgás legnagyobb egyénisége, aki jelenleg az FC Barcelona mestere. A szövetség ennek ellenére nem lelkesedik az ötletért, ő már beérte azzal is, ha Leo Bennhakker, az Ajax technikai igazgatója igent mondana.

- B -

Magyar induló a Párizs-Dakar Rallyn

Az Afrika Challenge vadregényes fusái

Azt hiszem, hogy a sportszerető olvasóknak nem kell bemutatni Juhász Istvánt, a megszállott tatabányai motorversenyzőt. Sok egyéb eredménye mellett, az utoljára megrendezett La Pasport Pulsion tizedik helyezette volt, egyetlen indulóként a Közép-Kelet európai országokból.

Nem lesz ez másként idén sem, csakhogy Juhász Pista most két nagyszerű versenyen is indul. Az egyik a címben már említett és hírhedt Párizs-Dakar Rally – amely már jó néhány áldozatot követelt – a másik, egy eddig ismeretlen verseny, az Africa Challenge (Afrikai kihívás) lesz.

A la Pasport Pulsion versenyen ismerkedett meg Nicole Osso-val, az S.A.S.I. Piazza Films Productions egyik vezetőjével, aki – sok egyéb tevékenysége mellett – a Párizs Dakar Rally egyik főszervezője is. Ez a hölgy választotta ki Juhász Pistát, akinek végig szurkolt. Mint elmondta Nicole Osso rendkívüli szervezőkészséggel és igen kiterjedt kapcsolatokkal rendelkezik a sport és a film világában is. Neki köszönheti, hogy az Africa Challengeen rajthoz állhat.

Ez a verseny november végén kezdődik, nevezési díja százezer frank. A foglalt befizették s Juhász Pista már át is vehette a meghívót. Olyan neves versenyzők indulnak az Africa Challengeen mint Pajot, a háromszoros vízi sport világbajnok, Feuillette, ötszörös kajakvilágbajnok, Aubin, neves francia nyílövész, Eric Saul, többszörös motor Grand Prix győztes. A sok híresség mellett elindul Philippe Pettit

is, aki a Niagara felett kifeszített kötélén sétált át. Ugyan-csak Pettit volt az, aki hasonló kunsztot hajtott végre a Grand Canon felett és az Eiffel-torony csúcsáról biztosítás nélkül mászott le.

Az „Afrika kihívás” elnevezésű verseny a következő versenyszámokból áll: Kamerunban a Biafra-öbölben szörfözés, utána motorral kell menni Csádon keresztül Agadesig (Niger) a Teneré-sivatag fővárosáig. Közben vad hegyi folyón kajakba kell szállni, valamint hatvan kilométert gyalogolni a sivatagban. (Itt szórták szét Thierry Sabinénak – a Párizs Dakar Rally kitalálójának – hamvait.) Agadestől 2500 kilométer repülőút megtétele után a tunéziai El Jamban harci nyílal kell tudásukat bizonyítani a versenyzőknek. Utána Tunéziából Jerba szigetére kell átszúnni. Onnan ismét repülővel utaznak Cannesig, ahonnan a klasszikus maratoni futás lesz a befejező szám.

A Párizs Dakar Rally és az Africa Challenge két rettenetes nehéz megmérettetés, igazi kihívás a sors ellen. Ezek mindegyike olyan verseny, amelyeken az ember életével játszik, sok ismeretlen veszély leselkedik rá. A nyughatatlan természetű versenyző – Juhász István – ars poeticáját Sabine híressé vált mondásával magyarázta: „... akit egyszer megfogott a sivatag, az mindig visszavágyik.”

Berg Endre

SPORTVILÁG

Barcelona: Megszületett a végleges döntés, hogy az 1992-es nyári olimpia nyitó- és záróünnepségét a híres Montjuich stadionban bonyolítják le. Pascual Maragall, a katalán főváros polgármestere elfogadta a NOB igényét, hogy a stadiont a mostani 55 ezres befogadóképességéről 70 ezerre növeljék. A tervek szerint a létesítmény keleti oldalán lesznek a legjelentősebb tribünbővítési munkálatok. Juan Antonio Samaranch NOB-elnök köszönetét fejezte ki a barcelonai döntésnek, s meggyőződésének adott kifejezést, hogy minden az ígért szerint történik majd. (DPA)

Indianapolis: Az Egyesült Államok Atlétikai Szövetsége (TAC) két éves eltiltással sújtotta a nyolcszoros amerikai bajnok akadályfutót, Henry Marshot, amiért a múlt év decemberében megtagadta a doppingellenőrzésen való megjelenést. A 36 éves atléta, aki 1976 és 1988 között három olimpián vett részt, a lakóhelye és a doppinglabor közti nagy távolsággal indokolta a távolmaradást, és tagadta, hogy valaha is tiltott szerek használatával élt volna. Marsh az ügyében született döntést a TAC-nál, és ha szükséges, az Egyesült Államok Olimpiai Bizottságánál is megfellebbezi. (Reuter)

Köln: August Kirsch, az NSZK Atlétikai Szövetségének egyik fő tisztségviselője neveltségnek és botrányosnak tartja az angol szövetség azon döntését, miszerint a kanadai vágató Ben Johnson és a hozzá hasonlóan doppingolás miatt eltiltott atlé-

ták büntetésük letöltése után sem állhatnak rajthoz az angol szövetség által szervezett versenyeken. A határozat Krisch szerint elentén a Nemzetközi Atlétikai Szövetség (IAAF) rendelkezéseivel és alássa azokat. (Reuter)

Róma: Május 31-én adják át a felújított római Olimpiai stadiont, amely a június 8-ától július 8-ig tartó labdarúgó világbajnokság döntő mérkőzésének a színhelye lesz. Az ünnepélyes megnyitót ott lesz II. János Pál pápa, aki megáldja majd a létesítményt.

A 69 éves egyházfő közismert sportember, fiatal korában szenvedélyes hegymászó volt, manapság pedig rendszeres úszással tartja karban egészségét. A labdarúgást is szereti, az érdekesebb mérkőzéseket mindig megnézi a televízióban. Különösen akkor, ha szülőhazája, Lengyelország válogatottja játszik.

Párizs: Rekorderedményt ért el egy vidéki fogadó kedden este a vincennes-i lövőversenyen: száz frankjára 14,2 millió frankot fizetnek ki az „öt plusz” befutó pontos eredményének eltalálásáért.

Ez a fajta fogadás teljesen új, tavaly ősszel vezették be, s mivel a legnehezebb, a legtöbbet fizet. Az eddigi csúc 8,7 millió volt. A lövőversenyfogadás lebonyolítása Franciaországban állami monopólium, s a fogadóirodáknak hármas, négyes, ötszörös befutóra lehet fogadni, az öt plusz keretében még egy hatodik eredményt is el kell találnia a szerencsét próbálóknak.

Másodszor a Mineralimpex Kupáért

A két esztendeje alakult Kamaraerdei Kerekas Klub, ismertebb nevén a 3K a jövő hét végén rendezti első nemzetközi motoros versenyt, amelyen az endurósok a Mátra déli lejtőin mérkőznek össze tudásukat – ennek kapcsán tartottak bemutatóval egybekötött sajtótájékoztatót szerdán Mátrafüreden az Erdészeti Szakközépiskolában.

Zsembery Barnabás klubelnök, aki egyszemélyben főrendező és válogatott versenyző is, azzal kezdte mondandóját, hogy másodszor bonyolítják le a Mineralimpex Kupa küzdelmeit. A premiért tavaly szintén a Mátrában tartották, de akkor még csak a hazai versenyzők adtak számot felkészültségükről, idén viszont már külföldről is várnak indulókat. A meghívókat a kontinens számos országába elküldték, de előzetes nevezést eddig csak az osztrákoktól és a nyugatnémetektől kaptak, s talán érkeznek majd motorosok a csehszlovákoktól is. Mivel a viadal a hatfutamra tervezett magyar bajnokság első állomása, rajthoz áll szinte a teljes hazai élemező, de váltszerűs miatt nem lehet a résztvevők között éppen Zsembery Barnabás, aki kategóriájában, a 350 kcm-esek között 1988-ban a 10., 1989-ben pedig az 5. helyen végzett az Európa-bajnokságon.

A világversennyel kapcsolatban ethangzott az is, hogy az egyéni EB-t ettől az évtől megszüntették, helyette írták ki a több futamos világbajnokságot, amelynek egyik erőpróbája júliusban Magyarországon lesz.

A göteborgi asztalitenisz Eb előtt

Magyarok: a gyengébb nem az erősebb

Magyarország nemcsak egyik alapítója volt az Európai Asztalitenisz Uniónak (ETTU), hanem az 1958 óta megrendezésre kerülő Európa-bajnokságoknak legeredményesebb résztvevője. Egy kivétellel (1962, Nyugat-Berlin), valamennyi kétévenkénti kontinenstáblalkozón ott voltak a hazai legjobbak, eddig 29 aranyérmel szereztek, mögöttük Svédország (23) és a Szovjetunió (21) alkotja az élcsoporthoz, majd Jugoszlávia (10), Csehszlovákia (9), Anglia (7), az NSZK és Románia (5-5), Franciaország (4), Hollandia (2) és Lengyelország (1) következnek.

Az idei európai csúcstalálkozó vasárnapi kezdődik Göteborgban, a híres Scandinavium sportsarnokban, ahol öt évvel ezelőtti világbajnokságot is rendeztek már. A magyarok az eddigi tizenhat Eb közül haton nem tudtak győzelmet szerezni, a legnagyobb csatlódást például az 1980-as berni ver-

seny jelentette, amikor a világbajnok férfi játékosok is lemaradtak riválisaik mögött. A csúcsot 1960 (Zágráb) és 1978 (Duisburg) hozta egyaránt öt aranyérmel, míg a sorban a budapesti 1958-as első találkozó következik, négy magyar sikerrel.

Göteborgban felemás esélyekkel indulnak a magyarok, hiszen a férfiaknál mind távolibb az az időszak, amikor a hazai kiütőségek esélyesek voltak, ezúttal csak a nőkben lehet reménykedni, különösen a legutóbbi nemzetközi bajnokságon elért győzelmekre gondolva. S ugyanezért kétségtelen, hogy a férfiaknál a svédek a nagy favoritok, a csapatarányérmel akár előre is kiadhatnák nekik. Az egyéniben is Jan-Ove Waldner és társai várhatják a legtöbb reménnyel a versenyt, a páros viszont nyitlabb. A nőknél a magyaroknak ugyanolyan vetélytársaik lehetnek, mint a szovjet, a csehszlovák, a nyugatnémet vagy a holland váloga-

tott, a Bátorfi Csilla, Urbán Edit, Wirth Gabriella trió viszont képes lehet mindhárom női számban az éremszerezésre.

A magyar válogatott pénteken repül Svédországba, a csapatban Kriston Zsolt (1961-ben született), Harcsi Zsolt (1967), Németh Károly (1970), Varga Sándor (1966), Bátorfi Zoltán (1975), Bátorfi Csilla (1969), Urbán Edig (1961), és Wirth Gabriella (1971) kap helyet, míg április 12-én követi társait Nagy Krisztina (1969) és Hege-dűs Ágnes (1970), akik csak az egyéni és páros számokban vesznek részt.

Az Európa-bajnokság vasárnap kezdődik, a csapattáborok április 11-én szerdán 18 órakor lesznek, a következő nap pihenőt kapnak a játékosok, majd 13-án indulnak az egyéni és a páros küzdelmek, s mind az öt döntő április 16-án, húsvéthétén lesz 12 és 17 óra között.

Ha nyugatnémet csapat volt az ellenfél...

„Poloskák” az öltözőben

Labdarúgó lehallgatási botrány robbant ki az NDK-ban. Mindezt Stuttgartban hozták nyilvánosságra, s azért ott, mert az ügynek a Bundesligában szereplő VfB Stuttgart az egyik kárvallottja.

Matthias Sammer, a Dynamo Dresden és a keletnémet válogatott középpályása a közeljövőben a VfB Stuttgarthoz szerződik. A klub vezetőivel folytatott tárgyalásai során arról is beszélt, hogy az NDK titkosrendőrsége, a hírhedt Stasi rendszeresen lehallgatta a labdarúgócsapatok öltözőiben folyó beszélgetéseket. Így mikrofonokat helyeztek el tavaly április 19-én is a Dynamo Dresden stadionjának öltözőiben, amikor a drezdaiak UEFA-kupa elődöntőt visszavágót játszottak a Stuttgartiak szálláshelyén.

A lehallgatás ténye azáltal vált világossá Sammer számára, hogy röviddel a mérkőzés után a játékost beidéztek a rendőrségre, s azzal vádolták, hogy szökeést tervez az NDK-ból. Akkor még a disszidálásnak már a szándékáért is börtönbüntetést járt. Sammer elgondolkozott azon, hogyan tudhattak a hatóságok az esetről, s rájött, hogy abból a beszélgetésből, amelyet Arie Haanel, a VfB Stuttgart holland edzőjével folytatott az öltözőben. Sammer végül megúszta börtön nélkül, ám komoly pénzbüntetésre ítélték „a nyugati kapitalisták fenntartott kapcsolata” miatt.

Sammer állításának igazságát támasztja alá az is, hogy a napokban rendkívüli ülést tartott az NDK Labdarúgó Szövetségének elnöksége. Ezen az FC Magdeburg egykori edzője arról beszélt, hogy amikor 1974-ben csapata BEK-mérkőzést játszott a Bayern Münchennel, a Stasi szintén lehallgató készüléket helyezett el a magdeburgi stadion öltözőiben.

DÁTUM

Falak és trombiták

Jerikó falai tényleg összedőltek – vallják azok a kanadai régészek, akik az Írás nyomán már az 1950-es években ásásokat kezdtek, de akkoriban még más eredményre jutottak. A mostani ásátásvezető, Wood professzor szerint műszeres számítások valószínűsítik, hogy valóban a zsidók érkezésekor pusztult el a jeles ókori város, s az is bizonyos, ami a Jordán csodás kiszáradásáról áll az Ótestamentumban. Mindkettőnek egy természeti jelenség, nevezetesen az akkori földrengés lehetett az okozója.

Az ezek után már igazán részletkérdés, hogy Józsué valóban trombitált-e az omláskor, avagy hason feküdt otthon a teveször takarón és úgy dudált. Egy a lényeg: a Biblia s nyomában az utókor úgy tudja, az ő hangszereiből megrettenve omlottak le a félelmetes bástyák. Ahogy elnézem a mai elődöket, lesznek még csapattal Józsuék, hiszen omlanak a falak, száradnak a folyók, keletkeznek legendák. Utólag pedig természetes, hogy sokan már előre megmondták, hangszereiket megfűtötték, de legalábbis nagy lélegzetet vettek hozzá. Ez pedig már önmagában érdem.

Talán hihetünk benne, egyszer jönnek majd utánunk olyan tudósok, akiket nem befolyásol majd a pillanatnyi és holnap politikai helyzet, hanem csupán a szigorúan vett tényekre szorítkoznak ítéletükben. El fogják ismerni, hogy Józsué nagy ember volt – bár hozzátartozik: Mózes még nagyobb –, ám ebben az esetben a neki tulajdonított érdem másé. Be merik vallani: az aktuális ítélet vedett, érdemei elismerése mellett nyugállományba helyezik, akit kell, s nézik saját falakat...

#

Rendőrségi felhívás

Súlyos bűncselekmény tettesének elfogásához kéri a rendőrség a lakosság segítségét. Fodor Lajos szegedi lakos, román állampolgár alaposan gyanúsítható azzal, hogy április 3-án Tiborszállás közelében, a Kraszna folyó partján megfojtotta M. Viola 13 éves tanuló. A bűncselekmény elkövetése után ismeretlen helyre távozott. A rendőrség kéri, hogy akinek Fodor Lajos hollétéről tudomása van, tegyen bejelentést a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányságon, vagy bármelyik rendőrségnél. A gyanúsított körülbelül 170 centi magas, erős, sportos testalkatú, a haja sötétbarna, hullámos.

Mozgáskorlátozottak érdekvédelme

Közös érdekvédelem kialakításában állapodott meg több, az egészségükben tartósan károsult, illetve rokkant embert képviselő szakértőcsoport és egyesület szerdán. Az Egységkárosodottak Szervezetének Együttműködési Mozgalma fel kívánja venni a kapcsolatot az Országgyűlést alkotó pártokkal, a Magyar Orvosi Kamarával és a szakmai irányító szervekkel. Igényt tart arra, hogy a rájuk vonatkozó rendeletek kibocsátása előtt véleményezhessék a tervezeteket, valamint az egészségügyi reform alakításában részt vehessenek.

A tegnapi lapunk 6. oldalán megjelent Apák napja Cegléden című írás szerzője Tamasi Tamás.

Magyar–jugoszláv gáztranzitszerződés

Magyar–jugoszláv gáztranzitszerződést írtak alá szerdán Budapesten az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt, az Energopetro Sarajevo és a GAS Novisad vezérigazgatói. A szerződés húsz évre szól, és ezalatt összesen 66,8 milliárd köbméter szovjet földgáz tranzitálunk déli szomszédunknak, 1000 köbméterenként 10-15 dollárért.

Mivel jelenleg csak évi 2,5 milliárd köbméter gáz továbbítására alkalmas, 600 milliméter átmérőjű csővezetékünk ágazik Jugoszlávia felé, szükséges egy új, 700 illetve 800 milliméter átmérőjű vezeték kiépítése is, amely Beregdarócától Hajdúszoboszló és Eendrőd érintésével húzódna Dorozsmaig. Így az 1997. évi teljes kiépítés után évente 3,6 milliárd köbméter gázt lehet majd szállítani. A fejlesztés költsége a kompresszor- és mérőállomásokkal együtt mintegy 7-8 milliárd forint lesz. Az első csőszakasz kiépítésének költségét 25 millió dolláros jugoszláv hitelből fedezik, ezt két év türelmi idővel, nyolc év alatt törleszti az OKGT tranzitszállítási szolgáltatással. Az új csővezeték az egyre növekvő hazai igények kielégítését is segíti.

Az MCDSZ felhívása

A Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetségének Országos Elnöksége felhívja aktivistáinak, tagjainak a figyelmét, hogy nyújtsanak segítséget az „alanyi jogú” családpótlék-igények – bejelentésének – ügyintézésének lebonyolításában. A jelenleg munkaviszonyban, tagsági viszonyban nem álló állampolgárok is jogosultak 1990. április 1-e után a családi pótlékra, ha háztartásukban gyermeket – gyermekeket – tartanak el. A családi pótlékra az igényt – a szülők együttes nyilatkozata alapján – az állandó lakhely szerinti illetékes társadalombiztosítási igazgatóságon (ki-rendeltségen) lehet benyújtani.

Szükséges továbbá: érvényes személyi igazolvány az adatok egyeztetéséhez, esetleg azoknak a gyermekeknek a születési anyakönyvi kivonata, akikre még családi pótlékot nem folyósítottak. Kérjük tehát az MCDSZ-aktivistákat, hogy segítsék a társadalombiztosítási ügyintézőket fáradságos munkájukban, de segítsenek a munkanélküli állampolgároknak is, hogy zökkenőmentesen legyen az átállítás és így mindenki megelégedését szolgálhatja.

Békesi Bagdadban tárgyalt

Dr. Békesi László pénzügyminiszter április 1-4. között gazdasági-pénzügyi tárgyalásokat folytatott Bagdadban. A Mohamed Mahdi Szaleh iraki kereskedelmi és megbízott pénzügyminiszterrel folytatott megbeszéléseken kívül a magyar minisztert iraki tartózkodása során fogadta Taha Jaszín Ramadan, az Iraki Köztársaság első miniszterelnök-helyettese és Szaadun Hammadi, gazdasági és pénzügyekért felelős miniszterelnök-helyettes.

A tárgyalások eredményét a felek jegyzőkönyvben rögzítették, amelyet április 3-án írtak alá. Az iraki fél vállalta, hogy a lejárt közel 20 millió dollár értékű magyar követelést az év májusától kezdődően év végéig kifizeti. A megbeszéléseken felmerült hosszabb távra szóló olajmegállapodás létrehozásának lehetőségére. Békesi László tárgyalásait befejezve április 4-én tovább utazott Kuvaitba.

Lenin elvekvőben

Az MSZMP volt székházában ülésezett Tatabánya város tanácsa. A helyszín kiválasztásának oka egyszerű: a hivatal rövidesen birtokába veszi a hajdani állampárt elhagyott épületét. A napirendi pontok közül a legnagyobb izgalmat a főtéren álló Lenin-szobor eltávolításának ügye okozta. A választások előtt még ellenzékinek számító csoport javaslata némely városatyák heves berzenkedését váltotta ki. Hiányoltak egy alapos közvélemény-kutatást. Szerencsére volt aki emlékeztette a jelenlévőket arra, hogy ez a felmérés március 25-én megtörtént. Ezzel eldőlt Vigh Tamás alkotásának jövője. A testület négy tartózkodással megszavazta az elszállításhoz hozott határozatot.

Már csak praktikus ellenvetések hangzottak el. Az „akcióra” vállalkozó kiszervezőket hátszáz ezer forintos ajánlatát méltán sokallták a tanácsstagok. Az MDF, az SZDSZ és a FIDESZ kérte, hogy bízzák meg szervezeteiket a feladattal.

Másnap délután több száz polgár gyűlt össze, hogy tanúja legyen a nem mindennapi pillanatnak. A volt politikai korszak jelképe fél óra alatt a teherautó platformjára került. A tízenöt tonnás szoboralak a városgazdálkodási üzem udvarán becsomagolva várja további sorsát. A mindössze tízezer forintos számlát a három párt egyenlítette ki.

K.T.

Földrengés

Szerda délután hivatalos bejelentés szerint a szerda hajnali bosznia-hercegovinai földrengés nem követelt emberáldozatot, de jelentős épületkárokat okozott.

Megsérült több ipari létesítmény, iskola, szálloda és a villanyhálózat is. A Mercalli-skálán hetes erősségű földrengést később még mintegy húsz kisebb mozgás követte.

ORPHEUS

Orpheus címen új lap jelent meg Miskolcon az Új Kilitó Irodalomtársulat kiadásában. A cím Kazinczyre emlékeztet és utal, aki éppen kétszáz éve adta ki ezen a címen a lapját. A helyzet ma hasonló is, súlyosabb is. A régió irodalmi lapja, a Napjaink már nem tudta betölteni azt a szerepet, amelyet három évtizede szántak neki. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei tanács meg is szüntette. Új szerkesztővel, új címmel, ösztöl kíván új lapot indítani. A Jenei László szerkesztette Orpheus maga nemében unikum. A fiatal irodalomtörténész (is) pályázat útján nyerte el az Új Kilitó Irodalomtársulat bizalmát. Ez az első szám igényes, magas színvonalú, de kicsit ezoterikus. Ezen azt értem, hogy a magyar irodalom élvonalának ad teret, de nem vesz tudomást a régiót feszítő súlyos gazdasági-társadalmi gondokról, az itt élő frásztudókról sem. Ez az út így járhatatlan, mert nem tudja megteremteni a bázist, légüres térbe jut. Erénye viszont maga a léte, az, hogy egy maroknyi human értelmiségi alulról jövő kezdeményezése. Egyfajta kihívás, amely lépéskényszer (is) jelent a már említett tanácsnak.

Horpácsi Sándor

Választási tudnivalók az igazolással szavazásról

Az országgyűlési képviselők választásának második fordulójában, április 8-án, vasárnap, a választópolgárok csak állandó lakhelyükön szavazhatnak. Új értesítést – kopogatócédulát – senki sem kap; mindenki a személyi igazolványával szavazhat ugyanabban a szavazókörben, ahol az első fordulóban voksolt.

Akik március 25-e után változtatták meg állandó lakhelyüket, azok a korábbi lakcímük szerint illetékes tanácstól kérhetnek igazolást arról, hogy ott törölték őket a választók névjegyzékéből. Az igazolást a személyi igazolvánnyal együtt a szavazáskor az új lakóhely szerinti szavazókörben kell bemutatniuk a szavazatszámoló bizottságnak. Ideiglenes tartózkodási helyen egyébként csak akkor lehet szavazni, ha az ugyanabban az egyéni választókerületben van, mint a választópolgár állandó lakóhelye. Ez elsősorban vidéken lehet fontos tudnivaló, hiszen számos választókerülethez több település is tartozik. A választás második fordulójában már részt vehetnek azok is, akik március 25 és április 8 között töltötték, illetve töltik be 18. életévüket, vagy házasságkötés következtében váltak, válnak nagykorúvá.

Gorillákkal védi magát a rendszámábla-király

Honunkban van lottó-, totó-, pórnó- és kaszinókirály. De, hogy rendszámábla-király is létezik, erről véletlenül szereztünk tudomást. Találkoztunk Ábrahám Péterrel, a Kerolaj kft. ügyvezető igazgatójával:

– Igaz, hogy Önre három gorilla vigyáz?

– A hír igaz, de nem a testi épségemre, hanem az üzleteim tisztaságára vigyáznak.

– Takarító gorillák?

– Ah! Nézze, én amerikai rend-

számábla-másolatokat gyártok. Ezeket most nagyon keresik minálunk. Egyesek azonban kihasználják a kezesletet és egyszerűen lemásolják a termékeimet. A kalózkodás az én károm és ezt csökkentem azzal, hogy három gorillát egyszerre elküldöm az ellenfeleimhez.

– Megvereti őket?

– Hát... No, nem! Csak demonstrálok a jogomat: a gorillák bejelentik az én tulajdonjogom, és keményen rájuk néznek.

– Ennyi elég?
– Elég! Van aki hallgat a szép szóra és üzletet köt velem, hiszen, ha polgári pert indítanék, mire ítélet születik, becsukhatnám a boltot. Ugyanakkor tele van a piac a tőlem „szajrézott” rendszámáblák másolataival.

– Mennyi a gorillák bére?
– Hadd ne mondjam meg!

Nagy Péter János

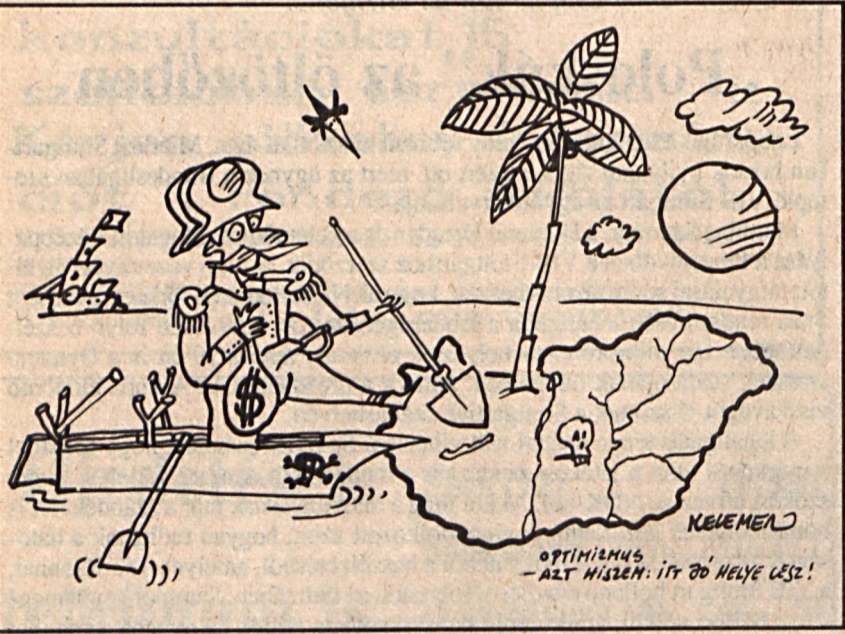
Kérdés a szélbe

A Heves megyei rendőrfőkapitány március 15-e alkalmából jutalomban részesítette az Egri Városi Ügyészség vezetőjét, valamint a volt megyei pártnapilap rendőrségi tudósítóját.

A hír megkökkentő, bizarrsága ellenére elgondolkodtató: a rendőri munka jogi felügyeletét is ellátó ügyész nem más, mint az általa minősített fegyveres testület vezetője jutalmazta meg.

Mit várhat a főkapitány e „nemes” gesztustól? Azt reméli netán, hogy a törvényességi felügyeletét végző ügyész a rendőrség esetleges mulasztásaival szemben a jövőben elnézőbb lesz? És az újságíró esetében? Talán azt a stílust és hangnemet illette most a dicséret, amelyben a főkapitány múltbeli riválisának, közvetlen munkatársának országosan ismertté vált bírósági ügyéről tudósított?

(Szob-y)

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czákó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Tóttós Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Holan-Koch Júlia (Berlin), Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja a Szikra Lapnyomda Budapest, XIII. Visegrádi u. 116. Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. A közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örvünk meg és nem küldünk vissza!

Holnap
számunkban
olvashatják,
mi történt a
Közoktatásfejlesztési
Alap díjazottjainak
találkozóján